

Azərbaycan Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının VIII Qurultayı keçirilib

Dekabrın 16-da Qurultay iştirakçıları əvvəlcə Fəxri xiyabanda Ümummilli Lider Heydər Əliyevin məzarını ziyarət edib, xatirəsini ehtiramla yad edərək önünə əkil və gül dəstələri qoyublar.

Görkəmli oftalmoloq-alim, akademik Zərifə xanım Əliyevanın xatirəsi də ehtiramla yad olunub, məzarı üzünə tər çiçəklər düzülüb.

Qurultay iştirakçıları həmçinin Şəhidlər xiyabanında Azərbaycanın müstəqilliyi uğrunda canından keçmiş qəhrəman Vətən övladlarının xatirəsinə ehtiramlarını bildirib, məzarları üzünə gül dəstələri, "Əbədi məşəl" abidəsi önünə əkil qoyublar.

Sonra AHİK-in VIII Qurultayı öz işinə başlayıb. Tədbirdə qurultay nümayəndələri ilə yanaşı, dövlət və qeyri-hökumət təşkilatlarının təmsilçiləri, beynəlxalq təşkilatların və bir sıra ölkələrin həmkarlar ittifaqının rəhbərləri də iştirak ediblər.

Azərbaycan Respublikasının Dövlət Himni səsləndirilib, Ulu Öndər Heydər Əliyevin və şəhidlərimizin əziz xatirəsi birdeqiqəlik sükutla yad olunub.

Azərbaycan Respublikası Prezidentinin köməkçisi - Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Administrasiyasının İqtisadi məsələlər və innovativ inkişaf siyasəti şöbəsinin müdiri Şahmar Mövsümov cənab Prezident İlham Əliyevin qurultay iştirakçılarına məktubunu oxuyub.

Sonra AHİK-in 2018-2025-ci illər üzrə fəaliyyətini əks etdirən videoçarx nümayiş olunub.

Tədbirdə çıxış edən Azərbaycan Respublikası Baş nazirinin müavini Şahin Mustafayev Baş Kollektiv Sazişə əsaslanan sosial tərəfdaşlığın inkişafı nəticəsində əldə olunan uğurlardan bəhs edib, ölkəmizdə həyata keçirilən davamlı sosial-iqtisadi islahatların həmkarlar ittifaqlarının da səmərəli fəaliyyətinə və üzvlərinin rifahının yüksəldilməsinə əlverişli şərait yaratdığını diqqətə çatdırıb.

Milli Məclis Sədrinin birinci müavini Əli Əhmədov əmək qanunvericiliyinin təkmilləşdirilməsi istiqamətində görülən işlərdən danışaraq, qanunvericiliyin beynəlxalq əmək

standartlarına uyğunlaşdırıldığını vurğulayıb.

Əmək və əhalinin sosial müdafiəsi naziri Anar Əliyev, Milli Məclisin Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev, Azərbaycan Respublikası Sahibkarlar (İşəgötürənlər) Təşkilatları Milli Konfederasiyasının prezidenti Məmməd Musayev çıxış edərək işçi hüquqlarının qorunmasında, Sosial və İqtisadi Məsələlər üzrə Üçtərəfli Komissiya-nın işində AHİK-in rolundan danışaraq, qurumun təşəbbüsünün, eləcə də kollektiv saziş mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi və sosial tərəfdaşlığın gücləndirilməsi istiqamətində fəaliyyətinin ölkəmizdə həyata keçirilən sosial siyasəti dəstəklədiyini bildiriblər.

Tədbirdə Beynəlxalq Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının baş katibi Luk Trianqlın və Beynəlxalq Əmək Təşkilatı İşçilərin Fəaliyyəti Bürosunun direktoru Oliver Röpkenin qurultaya videomüraciəti izlənilib.

Həmçinin qurultayda çıxış edən Pan-Avropa Regional Şurasının sədri İqor Zubku, Türkiyə İşçi Həmkarları İttifaqları Konfederasiyasının sədri Örgün Atalay, Özbəkistan Həmkarlar İttifaqları Federasiyasının sədri Qudratulla Rafiqov, Qazaxıstan Həmkarlar İttifaqları Federasiyasının sədri Satıbalı Dauletalin, Qırğızıstan Həmkarlar İttifaqları Federasiyasının sədri Muradil Cumadilde, Türkiyə Kamu-Sen Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri

Öndər Kahveçi, Albaniya Müstəqil Həmkarlar İttifaqları Birliyinin sədri Gezim Kalaya və Türkiyə Metal İşçiləri Həmkarlar İttifaqları Konfederasiyasının sədri Uysal Altundağ AHİK-in beynəlxalq əməkdaşlığın inkişafına verdiyi töhfələri və Azərbaycanın sosial dialoq modelini müsbət qiymətləndirib, qurultayın işinə uğurlar arzulayıblar.

Sonra rəqlamentə uyğun olaraq qurultayın Rəyasət heyəti, Mandat, Redaksiya və Hesablama komissiyalarının tərkibi və Katiblik seçilib, gündəlik təsdiqlənib.

Qurultayın gündəliyinə konfederasiyanın 2018-2025-ci illər üzrə fəaliyyəti haqqında hesabat, Təftiş komissiyasının hesabatı, yeni Nizamnamə layihəsinin və qarşıdakı

dövr üçün əsas fəaliyyət istiqamətlərinin müzakirəsi daxil edilib.

Konfederasiya sədri Sahib Məmmədov hesablatla çıxış edərək Ümummilli Lider Heydər Əliyevin həmkarlar ittifaqlarının inkişafındakı rolunu və 1994-cü ildə Ulu Öndərin təşəbbüsü ilə qəbul edilmiş "Həmkarlar ittifaqları haqqında" qanunun əhəmiyyətini vurğulayıb, cənab Prezident İlham Əliyevin həmkarlar ittifaqlarına verdiyi davamlı dəstəyi və Birinci vitse-prezident Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə reallaşdırılan və həmkarlar ittifaqı üzvlərini də əhatə edən humanitar və sosial layihələrin ölkəmizin sosial-iqtisadi inkişafına müəhlə töhfələr verdiyini qeyd edib.

Hesabat məruzəsində konfederasiyanın əmək hüquqlarının müdafiəsi, layihəli əmək şəraitinin yaradılması, əməyin təhlükəsizliyi, Baş Kollektiv Sazişdən irəli gələn öhdəliklərin icrası, gender, gənclər, idman və təhsil sahəsində görülən işlər barədə geniş məlumat verilib. Bununla yanaşı, təkmilləşdirilmə tədbirlərinin və struktur islahatlarının həyata keçirildiyi, "Kurort" Turizm İnformasiya Mərkəzi, Əməyin Mühafizəsi və Hüquqi Yardım Mərkəzi, "Həmkarların Sağlamlıq Gələcəyi Naminə" İctimai Birlik və "Çağrı Mərkəzi" kimi yeni qurumların yaradıldığı, həmçinin "Buzovna", "Bilgoh", "Abşeron", "Kurort Neftahüm" və "Günəşli" sağlamlıq mə-

kəzlərində şəraitin yaxşılaşdırıldığı diqqətə çatdırılıb.

Konfederasiya sədri 2025-2027-ci illər üzrə AHİK-in İnkişaf Strategiyasının icrasının gedişi, rəqəmsallaşma prosesi, şəffaflıq, ölçəclilik və operativliyin təmin olunması məqsədilə yolların verilməsinin elektronlaşdırılması, "AHİK könüllüləri", "Layihəli Əmək Səfirləri", "Həmkardan həmkara qayğı ilə", "Sağlamlığa doğru qaq", bu gün start verilən "AHİK Plus" və digər sosial layihələr barədə ətraflı məlumat verib. Bildirilib ki, əmək hüquqlarının müdafiəsi ilə yanaşı, "yaşıl iqtisadiyyat"a keçid, süni intellekt dövründə iş yerlərinin qorunması, layihəli iş yerlərinin təmin edilməsi, sosial tərəfdaşlığın gücləndirilməsi AHİK-in əsas hədəfləri sırasındadır.

Sonra Təftiş komissiyasının hesabatı dinlənilib. Ardınca konfederasiyanın 2018-2025-ci illər üzrə fəaliyyəti barədə və Təftiş komissiyasının hesabatları ilə bağlı müzakirələr aparılıb, Elm və Təhsil İşçiləri Həmkarlar İttifaqı Respublika Komitəsinin sədri Elnara Muradova, Aqrar, Ekologiya və Su Təsərrüfatı İşçilərinin Həmkarlar İttifaqı Respublika Birliyinin sədri Məmməd Həsənov çıxış ediblər.

Müzakirələrdən sonra AHİK-in qurultaylararası dövr üzrə və Təftiş komissiyasının hesabatları, eləcə də yeni Nizamnaməsi təsdiq olunub, gələcək fəaliyyət istiqamətləri müəyyən edilib. Bununla da AHİK-in VIII Qurultayı işini başa çatdırıb.

"Azərbaycan"

Amnistiya aktının 20 mindən çox şəxsə şamil ediləcəyi gözlənilir

Dekabrın 16-da Milli Məclisin Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin iclası keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, komitənin sədri Əli Hüseynli bildirib ki, Prezident İlham Əliyev amnistiya elan olunması təşəbbüsünü irəli sürüb və iclasın birinci məsələsi də "Konstitusiyaya və Suverenlik İli" münasibətilə amnistiya elan edilməsi haqqında" Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin Qərar layihəsidir. Qeyd olunub ki, layihə 4 hissədən ibarətdir.

Komitə sədri layihənin amnistiya təbiiq edilən şəxslərin dairəsi, amnistiyanın təbiiqinə məhdudiyyətlər, amnistiya aktının hüquqi qüvvəsi və təbiiq qaydaları adlı hissələri barədə məlumat verib. Bildirilib ki, indiyədək təbiiq edilmiş ən böyük amnistiya aktı olaraq bu sənəd 20 mindən çox şəxsə şamil ediləcək. Humanistik aktı olan amnistiyaların elan olunmasının əsası Ulu Öndər Heydər Əliyev tərəfindən qoyulub və Azərbaycan həmişə bir dövlət kimi bu sahədə nümunə olub. Komitə sədri bu aktın "Konstitusiyaya və Suverenlik İli"nin sonunda xalqımıza verilməsi ən böyük töhfələrdən biri olacağına əminliyini ifadə edib.

İclasda çıxış edən Milli Məclisin İnsan hüquqları komitəsinin sədri Zahir Oruc, Hüquq siyasəti və dövlət quruculuğu komitəsinin sədr müavini Elşən Musayev, komitə üzvləri Azay Quliyev, Mübariz Qurbanlı, Nurlan Həsənov, Bəhriz Məhərrəmov amnistiya

aktını ölkəmizdə həyata keçirilən humanist siyasətin ən uğurlu göstəricilərindən biri kimi xarakterizə ediblər. Deputatlar bunun ölkəmizin öz ərazi bütövlüyünü və suverenliyini tam bərpa etdikdən sonra ilk amnistiya aktı kimi mühüm əhəmiyyətindən danışaraq, belə bir təşəbbüs irəli sürdüyünə görə seçicilərinin adından Prezident İlham Əliyevə təşəkkürlərini ifadə ediblər.

İclasda çıxış edən ədliyyə nazirinin müşaviri Seyfəlpəşə Əliyev amnistiya aktı ilə bağlı bir sıra məsələlər barədə məlumat verib.

Sonra komitə sədri Əli Hüseynli bildirib ki, gündəliyin növbəti məsələsi - Vergi Məcəlləsində, "Sosial sigorta haqqında" və "Dövlət qulluğu haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (ikinci oxunuş) dövlət qulluğunun hüquqi və sosial təminatına dair bir sıra məsələlərin daha təkmil tənzimlənməsini nəzərdə tutur.

Diqqətə çatdırılıb ki, gündəlikdəki 3-cü məsələ - Əmək Məcəlləsində, Cənab Məcəlləsində, Vergi Məcəlləsində, Cəzaların İcrası Məcəlləsində,

"Həmkarlar ittifaqları haqqında", "Sosial sigorta haqqında", "Bələdiyyələrin statusu haqqında", "Valideyn himayəsindən məhrum olmuş uşaqların sosial müdafiəsi haqqında", "Azərbaycan Respublikasında vərəmlə mübarizə üçün mühüm əhəmiyyətindən danışaraq, belə bir təşəbbüs irəli sürdüyünə görə seçicilərinin adından Prezident İlham Əliyevə təşəkkürlərini ifadə ediblər.

Müzakirələrdən sonra gündəlikdəki hər üç məsələ Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

"Azərbaycan"

Sağlamlığın qorunmasına xidmət edən təşəbbüs

Dekabrın 16-da Milli Məclisin Aqrar siyasət, İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq, Əmək və sosial siyasət komitələrinin birgə iclası keçirilib.

Milli Məclisin Mətbuat və ictimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə bildirilib ki, iclasda Vergi Məcəlləsində, "Tütün və tütün məmulatı haqqında", "Reklam haqqında" və "Tütün məmulatlarının istifadəsinin məhdudlaşdırılması haqqında" qanunlarda dəyişiklik edilməsi barədə qanun layihəsi (birinci oxunuş) müzakirə olunub.

Aqrar siyasət komitəsinin sədri Tahir Rzaev bütün və tütün məmulatlarının, eləcə də elektron siqaretlərin insan sağlamlığına zərərli təsirlərindən söz açıb. O bildirib ki, bu məhsullar bir çox sağlamlıq xəstəliyinin yaranmasına səbəb olur və məsələ ilə bağlı deputatlar tərəfindən dəfələrlə təşəbbüslər irəli sürülüb. Tahir Rzaev qeyd edib ki, problemin aktuallığını nəzərə alaraq, son illərdə bütün məmulatların dövrüyyəsi və istifadəsinin məhdudlaşdırılması istiqamətində bir sıra qanunverici aktlar qəbul edilib. Bununla belə insanların, xüsusilə gənclərin bütün və elektron siqaret məhsullarına çıxışının məhdudlaşdırılması, onların təşviqinin qarşısının alınması öz aktuallığını qoruyub saxlayır. Komitə sədri bildirib ki, möhür bu məqsədlə Milli Məclisin komitə sədri Fazil Mustafanın təşəbbüsü ilə

təqdim olunan qanun layihəsi hazırlanıb.

İctimai birliklər və dini qurumlar komitəsinin sədri Fazil Mustafa layihədə təklif olunan dəyişikliklər barədə məlumat verib. O bildirib ki, qanun layihəsi elektron siqaretlərin və onların komponentlərinin dövriyyəsinin idxalının, ixracının, istehsalının, saxlanılmasının, topdan və pərakəndə satışının və istifadəsinin qadağan edilməsi və bundan irəli gələn məsələlərin tənzimlənməsi məqsədilə hazırlanıb. Komitə sədri vurğulayıb ki, qanun layihəsi hazırlanarkən beynəlxalq təcrübə və Ümumdünya Səhiyyə Təşkilatının tövsiyələri nəzərə alınıb. O, dəyişikliklərin əhalinin sağlamlığının qorunması, xüsusilə gənclərin zərərli vərdislərdən uzaq tutulması baxımından əhəmiyyətini vurğulayıb.

Əmək və sosial siyasət komitəsinin sədri Musa Quliyev çıxış edərək bütün məmulatların istifadəsinin məhdudlaşdırılması və

onların reklamının qadağan olunması ilə bağlı ölkədə mövcud olan qanunvericilik bazasından söz açıb. Bu qanunvericilik bazasının icrası və real təbiiq ilə bağlı məsələlərə toxunub, müzakirəyə çıxarılan layihədə təklif olunan dəyişikliklərlə və bəzi anlayışların dəqiqləşdirilməsi ilə bağlı qeydlərini və təkliflərini səsləndirib.

İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov bildirib ki, qanun layihəsindəki dəyişikliklər cəmiyyətin sağlam həyat tərzinə təşviq olunmasına xidmət edir. Komitə sədri qeyd edib ki, Azərbaycan Respublikasının Vergi Məcəlləsində, "Reklam haqqında" Azərbaycan Respublikasının Qanununda edilən dəyişikliklər "Tütün və tütün məmulatı haqqında" qanuna təklif olunan dəyişiklikdən irəli gəlir. Belə ki, elektron siqaretlərin dövriyyəsi qadağan edildiyindən "birdəfəlik istifadə üçün elektron siqaret" in və "elektron si-

qaretlər üçün maye"nin aksizli mallar siyahısından çıxarılması və bundan irəli gələrək vergi dərəcələrinin ləğvi həyata keçirilir. Vurğulanıb ki, təqdim olunan dəyişikliklər sosial məqsədlərin reallaşdırılmasına və cəmiyyətin sağlamlığının qorunmasını hədəfləyir.

Müzakirələrdə Milli Məclisin komissiya sədri Eldar İbrahimov, komitə sədrlərinin müavirləri Jale Əliyeva, Azər Badamov, Elşad Musayev, deputatlar Əlibala Məhərrəzadə, Novruzoli Aslanov, Vüqar İskəndərov, Aydın Hüseynov, Göydeniz Qəhrəmanov, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin şöbə müdiri Validə Sadıxova, Milli Məclis Aparatının şöbə müdiri Adil Vəliyev və Məhəmməd Bəziqov çıxış edib fikirlərini və bəzi qeydlərini bildiriblər.

Yekunda qanun layihəsi birinci oxunuşda müzakirə üçün Milli Məclisin plenar iclasına tövsiyə olunub.

"Azərbaycan"

Doktorantların və gənc tədqiqatçıların XXVIII Respublika elmi konfransı (NASCO XXVIII) başlayıb

Dekabrın 16-da Azərbaycan Dövlət Neft və Sənaye Universitetində (ADNSU) "Konstitusiyası və Suverenlik İli"nə həsr olunmuş Doktorantların və gənc tədqiqatçıların XXVIII Respublika elmi konfransının (NASCO XXVIII) açılış mərasimi baş tutub.

Konfrans Elm və Təhsil Nazirliyi, Elm və Ali Təhsil üzrə Dövlət Agentliyi və ADNSU-nun birgə təşkilatçılığı ilə keçirilib.

Konfransda dövlət rəsmiləri, yerli və xarici qonaqlar, tanınmış elm xadimləri, ali təhsil müəssisələrinin rektorları, professor-müəllim heyəti, doktorantlar və gənc tədqiqatçılar iştirak ediblər.

Konfransdan əvvəl Fəxrə xiyaban ziyarət edilərək Ümummilli Lider Heydər Əliyevin və görkəmli oftalmoloq-alim Zərifə xanım Əliyevanın əziz xatirəsinə ehtiramla yad olunub, məzarları önünə əkil və gül dəstələri qoyulub.

Açılış mərasimi Dövlət himninin səsləndirilməsi və şəhidlərimizin xatirəsinin birdəqiqəlik sükutla yad edilməsi ilə başlayıb.

İlk çıxış edən ADNSU-nun rektoru Rüfət Əzizov konfransın ölkənin elmi həyatında uzun illərdir mühüm platforma rolunu oynadığını bildirib. NASCO XXVIII-də dayanıqlı inkişaf məqsədlərinin əhatə olunduğunu deyən rektor statistik göstəricilərə əsaslanaraq qeyd edib ki, NASCO XXVIII qəbul olunan 609 iştirakçı ilə ümumi göstəricilər üzrə liderdir. Eyni zamanda qəbul edilmiş məqalələrin sayı 600-ü ötür.

Konfrans haqqında geniş təqdimatla çıxış edən rektor onu da diqqətə çatdırıb ki, konfransa Azərbaycanca 61, xarici ölkələrdən isə

11 ali təhsil müəssisəsi və institutun doktorant və gənc tədqiqatçıların tezisləri qəbul olunub. Rektor ADNSU-da gənc alimlər üçün yaradılmış müasir elmi mühitdən və gənc tədqiqatçıların təşviqinə yönəlməmiş imkanlardan danışmış konfransın yaradığı elmi imkanların bu istiqamətdə mühüm töhfə olacağını deyib.

Elm və təhsil naziri Emin Əmrullayev deyib ki, sənayənin elm və təhsil sahəsində əldə etdiyi nailiyyətlər və gələcək prioritetlər barədə çıxış edib. Nazir çıxışında xüsusilə vurğulayıb ki, elm və təhsil Azərbaycan üçün strateji prioritetdir və məqsəd yalnız nəzəri biliklərin artırılması deyil, həm də elmin iqtisadiyyat və cəmiyyətlə inteqrasiyasını gücləndirməkdir.

Emin Əmrullayev deyib ki, sənayənin elm və təhsil sahəsində əldə etdiyi nailiyyətlər və gələcək prioritetlər barədə çıxış edib. Nazir çıxışında xüsusilə vurğulayıb ki, elm və təhsil Azərbaycan üçün strateji prioritetdir və məqsəd yalnız nəzəri biliklərin artırılması deyil, həm də elmin iqtisadiyyat və cəmiyyətlə inteqrasiyasını gücləndirməkdir.

nizmlərinin modernləşdirilməsi, startap ekosistemi və texnoparkların inkişafı Azərbaycan elmi potensialını gücləndirib. Nazir qeyd edib ki, bu islahatlar və təşəbbüslər ölkəmizin elm və innovasiya sahəsində gələcək inkişafına əsas yaradır. Sonda NASCO XXVIII-in gənc alimlər üçün elmi nəticələrin təqdimatı və fikir mübadiləsi baxı-

mından vacib platforma olduğunu qeyd edərək konfransın işinə uğurlar arzulayıb.

Rəsmi açılış mərasimindən sonra konfrans öz işini bölmələr üzrə davam etdirib. Qeyd edək ki, iki gün davam edəcək konfrans çərçivəsində "Akademik Yusif Məmmədəliyevin ölməz irsi və müasir kimyanın perspektivləri",

"Elm əsaslı innovasiya" mövzularında panel müzakirələr və müxtəlif elmi istiqamətləri əhatə edən məruzələr təşkil olunacaq.

Konfransın əsas məqsədi gənc tədqiqatçıların elmi fəaliyyətini stimullaşdırmaq, elmi fikir mübadiləsinin genişləndirmək və təcrübə paylaşımı üçün platforma yaratmaqdır.

17 Dekabr Müdafiə Sənayesi Nazirliyi İşçilərinin Peşə Bayramı Günüdür

Misri qılınıcdan döyüş PUA-larınacan

Böyük Zəfərimizdə öz silahlarımız da sözünü dedi

2009-cu ildən başlayaraq hər il dekabrın 17-də ölkəmizdə Müdafiə Sənayesi Nazirliyi (MSN) işçilərinin peşə bayramı günü qeyd edilir. Prezident İlham Əliyev bu barədə sərəncamı həmin il noyabrın 10-da imzalayıb.

Əvvəla qeyd edək ki, MSN dövlətimizin başçısının sərəncamı ilə 16 dekabr 2005-ci il tarixli sərəncamı ilə yaradılıb. Bu mühüm addım Azərbaycan Ordusunu və qanunvericilikdə nəzərdə tutulan digər silahlı birləşmələri müasir döyüş texnikası və silah-sursatla təmin etmək məqsədi daşıyıb. Ötən 20 il ərzində nazirlik bir çox uğura imza atıb. Bu müddətdə nazirliyin müəssisələrində müasir növ silahlar, döyüş sursatları, hərbi texnika, mühəndis-texniki vasitələr və digər müdafiə təyinatlı məmulatlar müvəffəqiyyətlə istehsal edilərək Silahlı Qüvvələrə təhvil verilib.

44 günlük Vətən müharibəsi ölkəmizin müdafiə sənayesi məhsullarının da böyük bir sınağı oldu. Başqa sözlə, 30 ilə yaxın bir dövrdə işğal altında qalan torpaqlarımızın azad edilməsi uğrunda gedən döyüşlərdə bu məhsullar da öz "söz"ünü cəsarətlə dedi. Haqq savaşımızda MSN-in istehsalı olan müasir silah-sursatın, pilotsuz uçuş aparatlarının uğurlu tətbiqi tarixi Qələbənin qazanılmasında əhəmiyyətli rol oynadı. O cümlədən pilotsuz uçuş aparatları özünü yüksək səviyyədə doğrultdu.

Vətən müharibəsində qazandığı şanlı zəfərdən sonra ölkəmiz ilk dəfə 2022-ci ildə ke-

çirilən IV ADEX sərəncamı daha müasir silahlarını təqdim etdi. Sərgidə MSN-in müəssisələrində buraxılan yeddi növ yeni pilotsuz uçuş aparatı göstərildi. Kamikadze "İti qovan" məşhur pilotsuz uçuş aparatı, eləcə də "Aerostar" və "Orbiter-4" də sərgidəki məhsullar arasında qeyd edildi. MSN-in açıq havada olan ekspozisiyasında yeni "Gürzə" avtomobilləri, eləcə də modernizə olunmuş transportyor nümayiş etdirildi.

Qısa müddətdə MSN tabeli müəssisələrində istehsal olunan müdafiə təyinatlı məmulatları beynəlxalq sərgilərdə nümayiş etdirməklə yanaşı, Azərbaycanda ADEX adı altında beynəlxalq müdafiə sərəncamı Bakıda IV ADEX Azərbaycan və XIII Beynəlxalq Daxili Təhlükəsizlik, Mühafizə və Xilasetmə "Securax Caspian" sərgiləri keçirildi. Bu, müasir silah və texnikanın nümayiş olunduğu genişmiqyaslı tədbirlər idi. Həmin sərgilərdə dünyanın 30-a yaxın ölkəsindən 200-dən çox şirkət iştirak etdi. Sərgilərdə Azərbaycan Ordusunun Qələbəsinə müstəsna rol oynamış ölkənin hərbi-sənaye kompleksinin gücü və qüdrəti, müasir silahlar, ümumilikdə 1000-dən artıq silah-sursat istehsal edən

MSN-in birlik və müəssisələrinin 179 adda məhsulu nümayiş olundu. Növbəti il noyabrın 22-dən 25-dək isə BMT-nin Mərkəzi Asiya Ölkələrinin İqtisadiyyatı, Sərgisi və "Securax Caspian" 14-cü Beynəlxalq Daxili Təhlükəsizlik, Mühafizə və Xilasetmə Avadanlıqları Sərgisi keçirildi. Sentyabrın 24-də Prezident İlham Əliyev sərgiləri ziyarət etdi. Dövlətimizin başçısı Müdafiə Sənayesi Nazirliyinin tabeliyindəki "Azersilah" Müdafiə Sənayesi Holdingi QSC-nin pavilyonunda

nümayiş etdirilən hərbi məmulatlara baxdı. Belə ki, sərgidə "Azersilah"a məxsus pavilyonda ziyarətçilərə PUA, müxtəlif növ kəşfiyyat və kamikadze dronları, avtomatik top, zirehli gödəkçələr, aviabombalar, təlim simulyatorları, müxtəlif növ atıcı silahlar, snayper tüfəngləri, minaatanlar, müxtəlif növ mərmilər, zirehli döbilqə və zirehli gödəkçələr, optik nişangah və cihazlar təqdim olundu.

Sərgilərdə zamanı MSN və tabeli qurumları ilə bir sıra xarici dövlət təşkilatları və özəl şirkətlər arasında sənədlər, MSN-nin tabeliyində fəaliyyət göstərən "Azersilah" Müdafiə Sənayesi Holdingi QSC ilə Azərbaycan Müdafiə Nazirliyi arasında birgə fəaliyyətlərin həyata keçirilməsi və qarşılıqlı əməkdaşlığın qurulmasına dair Anlaşma Memorandumunun imzalanması, bir çox mövzuda

panel müzakirələrin aparılması da önəmli hadisələr idi. Sərgilərdə ziyarətçilər "Bakı-Ekspo" Mərkəzinin qarşısında nümayiş etdirilən hərbi məhsullara və texnikalara da baxdılar. Tədbirdə ilk dəfə öz stendi ilə təmsil olunan Müdafiə Nazirliyi tərəfindən müasir silah sistemləri, o cümlədən Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin təchizat vasitələri, zirehli texnikalar nümayiş etdirildi. Sərgilərdə eləcə də MSN-in müəssisələrində yaradılan müxtəlif növ atıcı silahlar, yaxın məsafəli döyüş vasitələri, minaatanlar, müxtəlif çaplı döyüş sursatları, pilotsuz uçuş aparatları, ümumilikdə 193 adda müdafiə təyinatlı məmulat göstərildi.

Qeyd edək ki, ADEX və "Securax Caspian" sərgiləri məhsulların regional müdafiə sənayesi bazarının tələblərinə

uyğun olaraq modernləşdirilməsinə şərait yaratmaq baxımından olduqca mühüm əhəmiyyət daşıyır. Bu, Azərbaycanın müdafiə qabiliyyətini inkişaf etdirmək əzmini təsdiqləyən faktlardan biridir. Onu da deyək ki, növbəti - 6-cı Azərbaycan Beynəlxalq Müdafiə Sərgisinin 2026-cı ilin sentyabr ayında keçirilməsi nəzərdə tutulur.

Bu yaxınlarda isə MSN-nin yaradılmasının 20 illiyi ilə bağlı təşkil olunan silsilə tədbirlər çərçivəsində Milli Aerokosmik Agentliyində "Süni intellekt: sənayedə tətbiqi, hüquqi aspektləri, beynəlxalq təcrübə" mövzusunda seminar keçirildi. Tədbirdə Prezident İlham Əliyevin AMEA-nın 80 illik yubileyində səsləndirdiyi fikirlərin süni intellektin inkişafı, elmi potensialın gücləndirilməsi və yeni texnologiyaların genişləndirilməsi baxımından mühüm yol xəritəsi olduğu vurğulandı. Son illərdə müdafiə sənayesində süni intellektin tətbiqi, tədqiqatların dəstəklənməsi, idarəetmə mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi və kadr potensialının artırılması istiqamətində ardıcıl və sistemli işlər görüldüyü qeyd edildi.

Deiyənlərə onu da əlavə edək ki, MSN-nin müəssisələrində istehsal edilən məhsullar həmçinin ixracə yönəldilir və bu nailiyyət də nazirliyin müvəffəqiyyətləri sırasında önəmli yer tutur.

Flora SADIQLI,
"Azərbaycan"

"2030-cu ildə Avropanın "yaşıl enerji"si türk dövlətləri tərəfindən təmin olunacaq"

"Avroasiya məkanında son illərdə müşahidə olunan geosiyasi proseslər fonunda türkdillil dövlətlərin yeni siyasi-iqtisadi birlik kimi yüksəlişi global gündəmin əsas istiqamətlərindən birinə çevrilib. Əgər əvvəlki dövrlərdə türk ölkələri arasında əlaqələr parçalanmış şəkildə idisə, bu gün artıq institusional əsaslara malik vahid əməkdaşlıq sistemi formalaşmış. Türk Dövlətləri Təşkilatının fəallığı, çoxtərəfli təşəbbüslərin genişlənməsi və enerji, logistika, "yaşıl iqtisadiyyat" sahələrində reallaşan layihələr türk dövlətlərini müasir dövrdə yüksələn "türk sivilizasiyası" modeli kimi önə çıxarır".

Bunu AZƏRTAC-a açıqlamasında özbək politoloq İslamxon Qafarov bildirib.

Onun sözlərinə görə, türk dövlətlərinin inteqrasiyası artıq dünya siyasətində yeni sivilizasiya xəttə formalaşdırır: "Əgər Samuel Hantinqton öz məşhur əsərində dünya sivilizasiyalarının yüksəlişi barədə danışdırsa, bu gün türk dövlətləri birliyi artıq müasir dövrdə yeni, vahid sivilizasiya modeli kimi özünü təsdiqləyib. Bu, Hantinqtonun proqnozlarından konar formalaşan yeni geopolitik reallıqdır".

İslamxon Qafarov qeyd edib ki, Türk Dövlətləri Təşkilatı iqtisadi, sosial və ekoloji sahələrdə dayanıqlı inkişaf prioritetlərini müəyyənləşdirərək enerji təhlükəsizliyini əsas strateji xətt kimi götürüb. Onun sözlərinə görə, Azərbaycan, Türkiyə və Mərkəzi Asiya ölkələri bu prosesin aparıcı qütbləridir.

Ekspert əlavə edib ki, 2024-cü ilin dekabrında Azərbaycan, Qazaxıstan və Özbəkistanın Avropaya "yaşıl enerji"nin ixracı ilə bağlı imzaladıqları mühüm saziş türk dövlətlərinin global enerji xəritəsində rolunu əhəmiyyətli dərəcədə artırır: "Proqnozlara əsasən, təkcə Özbəkistan 2030-cu ilədək Avropaya 10-15 milyard kilovat-saat təmiz enerji göndərə bilər. Bu, türk dövlətlərini Çin və Avropa arasında "yaşıl enerji" tranzitinə əsas qovşağına çevirir".

Politoloq bildirib ki, Çin-Qırğızıstan-Özbəkistan-Qazaxıstan-Türkmənistan-Azərbaycan-Türkiyə xətti Avropa İttifaqına qədər uzanan yeni strateji enerji dəhlizi yaradır.

"Özbəkistanın Buxara, Novai, Xarəzm və Qaraqalpaq bölgələri güclü Günəş və külək enerjisi potensialına malikdir. Ölkə təkcə daxili tələbatı təmin etmək deyil, həm də regionlara və qitələrə enerji ixrac etmək imkanına sahibdir. Qırğızıstan və Tacikistan hidroenerji resursları, Türkmənistan isə TAPI layihəsi çərçivəsində tranzit gücü ilə seçilir".

İslamxon Qafarov bildirib ki, türk dövlətləri çoxvektorlu diplomatiya yürüdərək eyni anda Çin, Rusiya, Avropa, Cənubi Asiya və Yaxın Şərq istiqamətləri üzrə balanslaşdırılmış siyasət həyata keçirir:

"Yaşıl enerji" dəhlizlərinin inkişafı türk dövlətlərinə müxtəlif geosiyasi mərkəzlərlə pragmatik əməkdaşlıq imkan yaradır. Bu, onların beynəlxalq sistemdə çəkisini artırır və tranzit rolunu daha da möhkəmləndirir".

Ekspertin sözlərinə görə, "yaşıl iqtisadiyyat"ın global trendə çevrildiyi bir dövrdə türk dövlətlərinin əlverişli coğrafi mövqeləri onları Avroasiya məkanında enerji axınlarının həlledici bağlayıcı halqasına çevirir: "Dünya "yaşıl enerji"yə keçdi sürətləndirir və böyük enerji axınlarının əsas bağlayıcısı məhz türk dövlətləri olacaqdır".

Sonda İslamxon Qafarov qeyd edib ki, enerji əməkdaşlığının dərinləşməsi Türk Dövlətləri Təşkilatının regional və global nüfuzunu artıraraq onun Avroasiyanın geosiyasi arxitekturasında uzunmüddətli strateji mövqeyini möhkəmləndirəcək.

"Konstitusiya və Suverenlik İli"nin humanizm səhifəsi

Prezident İlham Əliyevin təşəbbüsü ilə həyata keçiriləcək ən böyük amnistiya on minlərlə ailəyə sevinc yaşadacaq

Azərbaycanın 44 günlük Vətən müharibəsindəki şanlı Zəfəri xalqımızın özünə inamını, güvənini daha da artırıb, eyni zamanda Azərbaycan dövlətçiliyini keyli gücləndirib. Parlaq zəfərimizin beşinci ildönümünü "Konstitusiya və Suverenlik İli" kimi qeyd etdiyimiz qürurlu bir mərhələdə Prezident İlham Əliyevin amnistiya elan edilməsi ilə bağlı təşəbbüsü irəli sürməsi xalqımıza növbəti sevinc bəxş edəcək bir addım kimi dəyərləndirilməlidir. On minlərlə ailənin şadlığına səbəb olacaq bu təşəbbüs Prezident İlham Əliyevin yüksək humanizm dəyərlərinə söykənən siyasətinin daha bir təzahürüdür.

Mərhəmət ənənələrinə sadiqlik

Ulu Öndər Heydər Əliyevin təməlini qoyduğu yeni müstəqil Azərbaycanın ərazi bütövlüyü və dövlət suverenliyi Prezident İlham Əliyevin siyasi-hərbi və diplomatik qələbələri ilə tam təmin edilib. Vaxtilə Ümummilli Liderin rəhbərliyi ilə qəbul edilmiş və müasir dövlətçiliyimizin hüquqi təməlini yaratmış Azərbaycan Respublikasının Konstitusiyası bütün ərazilərimizdə hüquqi qüvvəyə minib. 44 günlük Vətən müharibəsi və 23 saatlıq antiterror tədbirləri nəticəsində əldə edilən tarixi qələbələr xalqımızın həyatında bütün sahələrdə mühüm hadisələrini yaşanmasına da birbaşa rovacı verib. Elə "Konstitusiya və Suverenlik İli" münasibətilə Prezident İlham Əliyevin amnistiya elan edilməsi təşəbbüsü ilə çıxış etməsinin özünün də rəmzi mənası var.

Belə ki, suverenliyimizin bərpasının, Konstitusiyamızın ali hüquqi qüvvəsinin ölkəmizin bütün ərazilərində bərqərar olunmasının xalqımızın ən böyük tarixi qələbəsi kimi nəzərə alaraq, humanizm və mərhəmət ənənələrinə sadiq qalaraq, cəzadan azad etmənin tərtibləri əhəmiyyətini inənərək, cəzadan azad olunaçaq şəxslərin qanunlara dönmədən əməl edəcəklərinə və dövlətimizin inkişafına öz töhfələrini verəcəklərinə ümid edərək, Prezident İlham Əliyevin amnistiya elan edilməsi təşəbbüsünü irəli sürüb.

Amnistiya aktının layihəsinə əsasən, Azərbaycanın suverenliyinin və ərazi bütövlüyünün qorunması uğrunda aparılan döyüş əməliyyatlarında, o cümlədən Vətən müharibəsində və 2023-cü il sentyabrın 19-20-də keçirilmiş antiterror əməliyyatında iştirak etmiş şəxslərin, eləcə də bu əməliyyatlarda həlak olmuş və ya xəbərsiz itkin düşmüş şəxslərin yaxın qohumlarının, Ermənistanın mülki əhaliyə qarşı hərbi təxribatı nəticəsində əlil olmuş şəxslərin, habelə qadınların, 60 yaşına çatmış şəxslərin, cinayət törədərəkən yetkinlik yaşına çatmayanların və digər şəxslərin cəzadan və ya cinayət məsuliyyətindən azad edilmələri nəzərdə tutulur.

Bununla yanaşı, layihəyə əsasən, böyük ictimai təhlükə törətməyən və ya az ağır cinayət, habelə ehtiyatsızlıqdan cinayət törətdiklərinə görə azadlıqdan məhrum etmə cəzasına məhkum olunmuş bir sıra şəxslər cəzadan azad ediləcək və ya cəzalarının çəkilməmiş hissəsi azaldılacaqdır.

Prezident tərəfindən Azərbaycan Milli Məclisinə təqdim olunan Amnistiya aktının tətbiq ediləcəyi şəxslərin, o cümlədən azadlıqdan məhrum etmə cəzasından azad ediləcək məh-

kumların sayına görə ən böyük amnistiya olacağı ehtimal edilir. Amnistiya aktının ümumilikdə 20 mindən çox şəxsə şamil ediləcəyi gözlənilir. Bunlardan 5 mindən çox məhkumun azadlıqdan məhrum etmə cəzasından azad ediləcəyi, həmin cəzaya məhkum olunmuş 3 mindən artıq şəxsin cəzasının azaldılacağı, 7 mindən çox məhkumun azadlığın məhdudlaşdırılması cəzasından, 4 minə yaxın məhkumun azadlıqdan məhrum etmə ilə bağlı olmayan digər cəzalardan və ya şərti tətbiq edilmiş cəzalardan, habelə mindən çox şəxsin cinayət məsuliyyətindən azad ediləcəyi proqnozlaşdırılır.

İnsan hüquqlarının etibarlı təminatı

Mərhəmət və humanizm kimi ali mənəvi keyfiyyətləri daim əldə rəhbər tutan Prezident İlham Əliyev ənənəvi olaraq bayramlar ərəfində, ələmətdar tarixi günlərdə əfv sərəncamları imzalayır, minlərlə ailəni sevindirir.

Xatırladaq ki, 2021-ci ildə Qələbəmizin bir il münasibəti ilə, Zəfər Günü - 8 Noyabr tarixinə həsr olunan amnistiya aktı da bu xoş ənənənin növbəti göstəricisi idi. Zəfər Günü münasibətilə elan olunmuş amnistiya 17 min 267 şəxsə şamil edilmişdir.

Ümumiyyətlə, dövlətimizin rəhbəri İlham Əliyev tərəfindən və Azərbaycanın Birinci vitse-prezidenti Mehriban xanım Əliyevanın təşəbbüsü ilə qəbul olunan əfv və amnistiya aktları Azərbaycanda insan hüquqlarının etibarlı təminatına və demokratikləşməyə xidmət edən dövlət siyasətindən irəli gəlir. Humanizmə köklənmiş siyasət nəticəsində verilən amnistiya aktları, əfv sərəncamları çoxsaylı məhkuma insan üçün ən böyük hədiyyə olan azadlıq verir.

İnsan amilinə dəyər baxımından atılan bütün bu müstəsna əhəmiyyətli addımlar eyni zamanda törətdiyi əməldən səmimi peşmançılıq hissi keçirən günahkar şəxslərin islah olunaraq düz yola qayıtmaları, onların cəzaçəkəmə müəssisəsindən çıxıqdan sonra layiqli vətəndaş kimi cəmiyyətə inteqrasiya olunmaları, həmçinin bir daha cinayət əməli törətməmələri istiqamətində görülən tədbirlərin effektivliyi baxımından da müstəsna əhəmiyyət daşıyır. Bütün bunlar həm də onu göstərir ki, həmişə insan hüquqlarına hörmət siyasəti nümayiş etdirən, sosial statusundan asılı olmayaraq hər bir vətəndaşına mərhəmət hissi ilə yanaşan Azərbaycan dövləti hüquqi islahatları dövrün tələblərinə uyğun formada daim təkmilləşdirir.

Prezidentin təşəbbüsü ilə gerçəkləşiriləcək növbəti amnistiya Azərbaycanın müstəqillik tarixinə ən böyük akt kimi düşəcək. "Konstitusiya və Suverenlik İli"ndə irəli sürülən və ali insani dəyərlərə əsaslanan bu təşəbbüs həm də vətən qarşısında borcunu layiqincə yerinə yetirən, onun ərazi bütövlüyünün və suverenliyinin təmin olunmasında xidmətləri olan şəxslərin və onların yaxınlarının da bağışlanmasını özündə ehtiva etməsi ilə diqqət çəkir.

Bütün bunlar Azərbaycan dövlətinin hər bir vətəndaşına verdiyi dəyərini bariz nümunələridir.

*Yasəmən MUSAJEVA,
"Azərbaycan"*

Avropa İttifaqı yenidən sülhə qarşı

Al ilə rəsmi İrəvan arasında imzalanan sənəd sülh sazişinin müddəaları ilə ziddiyyət təşkil edir

Al ilə Ermənistan arasında imzalanan "Avropa İttifaqı-Ermənistan tərəfdaşlığı üçün strateji gündəlik" göstərir ki, bu təşkilat mandatından kənar, keçmiş münəqışə ilə bağlı narrativlərə qayıdıb. Avropa İttifaqı-Ermənistan sənədində Ermənistan-Azərbaycan ikitərəfli məsələlərinə dair istinadların olması haqlı olaraq ölkəmizin narazılığına səbəb olub.

demarkasiya prosesi başa çatana qədər sərhəd bölgələrində təhlükəsizlik və sabitliyin təmin olunması üçün qarşılıqlı razılaşdırılmış, hərbi sahə də daxil olmaqla, təhlükəsizlik və etimad quruculuğu tədbirlərinin həyata keçirilməsini nəzərdə tutur. Həmçinin tərəflər üzərilərinə götürürlər ki, üçüncü tərəflərlə mövcud beynəlxalq razılaşmalar onların bu Saziş üzrə öhdəliklərinə xələf gətirməyəcək. Növbəti 7 il üçün Al ilə Ermənistan arasında strateji prioritetləri müəyyən-ləşdirən ikitərəfli sənəd bu müddəanın öksini göstərir.

P.Vəliyeva deyib ki, Al-Ermənistan sənədində, həmçinin Beynəlxalq Ədalət Məhkəmə-sində mövcud iddiaların dərhal, effektiv və tam şəkildə icrasına da qeyd olunur: "Bu da sözügedən sülh sazişinin müddəaları ilə ziddiyyət təşkil edir.

Unutmaq olmas ki, Azərbaycan da sübutlar əsasında Ermənistanla qarşı bu məhkəmədə iddia qaldırıb. İşğaldan azad olunmuş ərazilərimizə vurulan ziyanın təminat məbləği 150 milyard ABŞ dolları təşkil edir. Bir daha xatırladıq ki, Azərbaycan Vətən müharibəsi zamanı əsir götürdüyü erməni-əşilli hərbiçilərə münasibətdə humanizm nümayiş etdirərək onları azad edib. Sənəddə "əsir" kimi istinad edilən şəxslər müharibədən 3 il sonra, fərqli qanun pozuntuları, habelə terrorçuluğu maliyyələşdirmə, dövlət sərhədini qanunsuz keçmə, həmçinin müharibə və insanlıq əleyhinə cinayətlərdə ittiham olunaraq həbs ediləblər. 30 il öncə Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdə yaşayan azərbaycanlılara amansız işğəncələr verərək, insanlıq adına bütün vəhşilikləri törədərək yüz minlərlə azərbaycanlıni öz evindən, vətəninə didərgin salan və etdikləri qanunazidd əməlləri, o cümlədən Azərbaycanın şəhərlərini raketlərlə atəşə tutaraq mülki əhalini qəsdən qətlə yetirməsini öz ifadəsi ilə etiraf edən cinayətkarlar hərbi əsir hesab edilə və məhkəmə predmeti olan məsələ etimad quruculuğu tədbirlərinin bir hissəsi ola bilməz".

Deputat vurğulayıb ki, sənəddə Vaşinqton razılaşmalarına heç bir aidiyyəti olmayan Paşinyan hakimiyyətinin irəli sürdüyü "Sülh kəşiməsi" təşəbbüsü də TRIPP yolundan kənardakı əraziləri əhatə edir və bu layihə faktiki olaraq Azərbaycanın təqdim etdiyi real layihələrə alternativ olaraq, prosesi uzatmaq məqsədilə ortaya atılmış layihədir. Azərbaycan haqlı gözləntisi odur ki, sözügedən sənədə dəyişikliklər olunmalı, ölkəmizin mövqeyi nəzərə alınmalıdır. Avropa İttifaqı hər vasitə ilə Paşinyan hökumətinin gücləndirilməsi üçün addımlar atır. Məhz o səbəbdən bu gün Ermənistandakı kütləvi həbslərə, kobud insan haqları pozuntularına göz yumur. Eyni zamanda sanksiyalara məruz qalan malların Ermənistan vasitəsilə Rusiyaya göndərilməsi Qərblə ölkələrinə məlum olsa da, susmağa üstünlük verilir.

Porvane Vəliyeva yekunda vurğulayıb ki, Ermənistanda seçkilər yaxınlaşdıqca, Avropa İttifaqı-Rusiya rəqəbatının daha da qızışacağını, gərginliyin artacağını proqnozlaşdırmaq çətin deyil.

*Əsmar QARDAŞXANOVA,
"Azərbaycan"*

Ermənistanda revanşistlərin siyasi dayaqları yoxdur

Bu onu göstərir ki, belə qüvvələri cəmiyyət qəbul etmir

8 avqust 2025-ci il Vaşinqton sammitindən sonra Azərbaycan-Ermənistan arasındakı sülh prosesində müəyyən irəliləyişlər nəzərə çarpmadı. Görüş və danışıqlarda müəyyən cəmlənmə olsa da, sülhə əngəl törədən əsas maneə rəsmi İrəvanın konstitusiyasında dəyişiklik edərək ölkəmizə qarşı ərazi iddialarını aradan qaldırmamasıdır. Bu barədə Ermənistanda müəyyən fikirlər səslənsə də, necə deyirlər, buz yerindən torpanmayıb. Bu istiqamətdə real addım atılmayıb. Eyni zamanda siyasi şəxslərin fikrincə, Ermənistanın gələcək il parlament seçkiləri ilə eyni vaxtda referendum keçirərək bu şərti də yerinə yetirəcəyi gözlənilir. Çünki bu ölkənin başqa yolu yoxdur.

Müşahidələr göstərir ki, Ermənistanda parlament seçkilərinin yaxınlaşması cəmiyyətdəki gərginliyi daha da artırır. Bütün siyasi qüvvələr seçkilərdə qalib gəlmək üçün mübarizəyə qoşulub. Ən çox diqqət cəlb edən isə ölkəyə rəhbərlik etmiş sabiq prezidentlərin - Azərbaycan-Ermənistan arasında sülhə maneə olan revanşistlərin yenidən fəallaşmalarıdır. Erməni cəmiyyətində revanşistlərin siyasi dayaqları çox zəifdir. Ona görə də sülhə maneə olan bu qüvvələrin qalib gəlməsi mümkün deyil. Amma revanşistlər də möcüzə baş verəcəyinə inanaraq mübarizələrindən əl çəkmirlər. Hansı yolla olursa-olsun, sülhə maneə olmağa çalışırlar. Din xadimlərinin siyasi proseslərə qatılması isə cəmiyyətdəki gərginliyi daha da artırır. Erməni cəmiyyətinin qəbul etmədiyi revanşistlərin, sabiq cinayətkar xunta rəhbərlərinin meydana gəlməsi onu deməyə əsas verir ki, bu qara qüvvələr hələ də bəzi xarici dairələrin diktəsi ilə oturub-dururlar.

Diqqəti çəkən amillərdən biri də əvvəlki illər siyasətə qayıtmayacağını bildirmiş Ermənistanın birinci prezidenti Levon Ter-Petrosyanın da seçkilərdə iddialı görünməsidir. Xatırladaq ki, Ter-Petrosyan 1991-1998-ci illərdə Ermənistan prezidenti olub. 80 yaşlı sabiq prezident bir müddət əvvəl Ermənistan Milli Konqresinin (EMK) sədri seçilib. Qurultay nümayəndələri onun siyasi lider kimi qalmasını dəstəkləyiblər.

Bir neçə ay əvvəl Paşinyanla Ter-Petrosyan arasında müəyyən gərginlik hökm sürürdü. Həmin gərginliyin fonunda Baş nazir Nikol Paşinyan sosial media hesabında birinci prezident siyasi arenada ardıcıl mövqəyi sərgiləməkdə ittiham edərək bu sözləri yazmışdı: "Hörmətli Levon Ter-Petrosyan! 1996-ci ildə seçkilərin nəticələrindən, 1998-ci ildə hakimiyyətdən, 2008-ci ildə isə müxalifətdən qaçmış. İndi isə anlayıram ki, yəni də harasa getmək istəyirsiniz, lakin artıq qaçmağa yer tapa bilmirsiniz. Əslində, buna ehtiyac da yoxdur. Sadəcə olaraq, sakitləşin və Ermənistanda bərqərar olmuş dinc həyatımızdan zövq alın. Hamımıza xoş gün arzulayıram".

Ermənistan Milli Konqresinin sədri Ter-Petrosyanın sabiq həmkarları - Köçəryan-Sarkisyan cütüylə isə də münasibətləri çox sərin. Əvvəlki illər Ter-Petrosyan açıqlamalarının birində onları əleyhinə danışaraq deyib: "Köçəryan-Serj rejiminin idarəçiliyinin nəticəsi Ermənistandan 1 milyon adamın mühacirətinə səbəb olub. Dünyadan "erməni soyqırımı"ni tanımağı tələb edən insanlar öz ölkələrində soyqırımı həyata keçirirlər. Xahiş edirəm diqqət yetirəsiniz ki, bunu mən yox, Serj Sarkisyanın təyin etdiyi fəvqəladə və səlahiyyətli səfir Şarl Aznavur deyib. Rejimin fəaliyyətinin mühacirlikdən başqa daha bir nəticəsi korrupsiyadır... Ermənistanın hazırkı hakimiyyətinin daha bir cinayəti ölkə vətəndaşlarının müdafiəsiz qalmasıdır. Problemlər yarandıqda, insanlar polisə və ya məhkəməyə müraciət etməkdən çəkinirlər". Deməli, Ermənistanda hakimiyyət uğrunda siyasi ziddiyyətlər getdikcə dərinləşir.

Hadisələrin gedişindən göründüyü kimi, Ermənistanda Azərbaycanla sülh prosesinə maneə olan revanşist qüvvələr pozucu fəaliyyətlərindən əl çəkmək istəmirlər. Həm keçmiş cinayətkar xunta rəhbərləri, onların nəzarətindəki siyasi qüvvələr, həm də erməni kilsəsi Paşinyanı devirmək üçün birləşiblər. Onlar daim sülh prosesi əleyhinə çıxışlar edirlər. Bununla da cəmiyyəti öz arxalarınca çəkməyə çalışırlar. Sülhə maneə ol-

mağı qarşılarına məqsəd qoymuş revanşistlər erməni cəmiyyətində çəşniqlı yaratmaq istəyirlər. Qondarma "art-sax"ın yaranmasının ildönümü münasibətilə separatçılar, daim onlara dəstək olan erməni kilsəsi və bəzi müxalifət partiyaları bir araya gələrək sülh əleyhinə çıxışlar edirlər. Onlar Minsk qrupunun buraxılmasını da qəbuləilməz adlandırlırlar. Revanşistlər düşünürlər ki, bu, Qarabağ ermənilərinin hüquqlarının təmin edilməsi üçün vacib mexanizmdir. Hansı ki, heç vaxt ermənilərin hüquqları pozulmayıb. Həmişə hüquqları pozan elə onların özləri olublar.

Sülhə maneə olmağa çalışan revanşist qüvvələr Qarabağ ermənilərinin öz evlərinə qayıtarılmasının Ermənistan-Azərbaycan danışıqlarının gündəliyinə salınmalı olduğunu bəyan ediblər. Həmin sərəmsə bəyanatda deyilir ki, bu hüquqların təmin edilməsi üçün effektiv mexanizmlər olmadan ATƏT-in Minsk qrupunun buraxılması qəti şəkildə qəbuləilməzdir. Hadisələrin gedişi onu deməyə əsas verir ki, Ermənistandakı vətəndaşların revanşist qüvvələrə hələ də "böyük Ermənistan" xülyası ilə yaşayırlar. Ona görə də Paşinyanı devirib xarici güclərin köməyi ilə yenidən hakimiyyətə gəlmək istəyirlər. Daim sülhün tərəfində olan, yeni müharibə istəməyən Azərbaycan isə Ermənistan tərəfini dəfərlə revanşist meyillərlə bağlı xəbərdar edib.

Ermənistanda yeni konstitusiya ilə bağlı məsələ xeyli müddətdir ki, gündəmədir. Baş nazir Nikol Paşinyan dəfərlə bu mövzuya toxunsada, ölkədəki siyasi vəziyyət səbəbindən

konkret addım atmaqdan çəkinib. O bəyan edib ki, Ermənistanın yeni konstitusiyaya ehtiyacı var. Konstitusiya günü münasibətilə xalqa ünvanladığı təbrik məktubunda da bu məqam yer alıb: "Ölkəmizin yeni konstitusiyaya ehtiyacı var. Mən konstitusiyanın yeni mətnindən deyil, onun yazılmasının və qəbulunun yeni üsulundan danışıram. Bizə xalqın özü tərəfindən yazıldığına və qəbul olunduğuna inandığı konstitusiyaya lazımdır". Paşinyan ehtiyat edir ki, əleyhinə olan qüvvələr, o cümlədən sabiq cinayətkar xunta rejiminin rəhbərləri, revanşistlər, kilsə seçki ərəfində bu məqamdan istifadə edib onu devirə bilərlər. Buna görə də bəyanatlar versə də, konkret addım atmaqdan ehtiyatlanır.

Revanşist qüvvələrin duru saları bulandırmağa, erməni cəmiyyətində gərginlik yaratmağına baxmayaraq, Azərbaycanla Ermənistan arasında yekun sülh sazişinə nail olmaq üçün müvafiq addımlar atılır. Məlum olduğu kimi, rəsmi Bakının bu istiqamətdə irəli sürdüyü şərtlərdən biri də yerinə yetirilib. Cari il dekabrın 1-də Minsk prosesi və onunla əlaqəli strukturlar tarixə qovuşub. Xatırladaq ki, bu barədə avqustun 8-də Vaşinqton sammitində imzalanmış Birgə Bəyannamə ilə razılıq əldə edilmişdi. Revanşist qüvvələrin müxtəlif pozucu təxribatlar törətməsi-nə baxmayaraq, Azərbaycan özü-nün sülh məqsədlərinə yaxınlaşır. Elə Ermənistanda da bu istiqamətdə müəyyən işlər görülür.

*Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"*

Aviasiya sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi müzakirə olunub

AZCON Holding şirkətlərindən olan "Azərbaycan Hava Yolları" (AZAL) QSC-nin prezidenti Samir Rzayev Slovakiya Respublikasının Azərbaycandakı fəvqəladə və səlahiyyətli səfiri Elçin Qasimovla görüşüb.

QSC-nin Mətbuat xidmətindən verilən məlumata görə, görüş zamanı Azərbaycan ilə Slovakiya arasında aviasiya əlaqələrinin inkişaf perspektivləri və mülki aviasiya sahəsində əməkdaşlığın genişləndirilməsi imkanları müzakirə olunub.

Görüşdə əsas diqqət iki ölkə arasında soyahət edən sərnişinlər üçün yeni imkanların yaradılmasına və nəqliyyat ölçəntilərinin artırılmasına yönəldilib. Bu çərçivədə bildirilib ki,

daha əvvəl AZAL rəhbərliyi ilə "Wizz Air" aviashirkəti arasında keçirilən işgüzar görüş nəticəsində Bakı-Bratislava-Bakı marşrutu perspektivli istiqamət kimi nəzərdən keçirilib və təsdiqlənib. Sözügedən marşrut üzrə reyslərin Heydər Əliyev Beynəlxalq Aeroportundan gələn ildən etibarən "Wizz Air" aviashirkəti tərəfindən icrası planlaşdırılır.

AZAL-in prezidenti bildirib ki, Bakı - Bratislava marşrutunun açılması turizm, biznes və

humanitar əlaqələrin inkişafına töhfə verəcək, eyni zamanda sərnişinlər üçün daha geniş istiqamət seçimi və rahat uçuş imkanları yaradacaq.

Öz növbəsində səfir Elçin Qasimov Slovakiya tərəfinin birbaşa aviareysin açılmasında maraqlı olduğunu vurğulayaraq Bratislava şəhərindən "Wizz Air" aviashirkətinin 30-dan artıq istiqamət üzrə geniş marşrut şəbəkəsinə malik olduğunu, həmçinin Slovakiyada 5 mindən çox Azərbaycan vətəndaşının yaşadığını diqqətə çatdırıb.

"Azərbaycan"

AZƏRTAC ilə AMADA arasında Əməkdaşlıq Haqqında Memorandum imzalanıb

Azərbaycan Dövlət İnformasiya Agentliyi (AZƏRTAC) ilə Azərbaycan Milli Antidoping Agentliyi (AMADA) arasında Əməkdaşlıq Haqqında Memorandum imzalanıb. Sənədi AZƏRTAC-ın İdarə Heyətinin sədri Vüqar Əliyev və AMADA-nın İcraçı direktoru Təhminə Tağızadə imzalayıblar.

Memorandum antidoping sahəsində maarifləndirmə və təbliğat fəaliyyətinin gücləndirilməsini, həmçinin beynəlxalq və milli səviyyədə keçirilən tədbirlər barədə qarşılıqlı məlumat mübadiləsinə nəzərdə tutur.

Tədbirdə çıxış edən AZƏRTAC-ın İdarə Heyətinin sədri Vüqar Əliyev bildirib ki, agentlik bir çox nüfuzlu beynəlxalq və daxili idman yarışını geniş şəkildə işıqlandırır. AMADA ilə əməkdaşlığın uğurlu olacağına əminliyin bildirdən V.Əliyev deyib ki, Memorandum Azərbaycanı təmiz idmanın təbliği, dopingə qarşı mübarizə ilə bağlı məlumatların cəmiyyətə operativ və doğru şəkildə çatdırılması istiqamətində mühüm addımdır. Sağlamlıq həyat tərzinin və

ədalətli idmanın təbliği məqsədilə birgə maarifləndirmə kampaniyalarının həyata keçirilməsi baxımından əməkdaşlığın önəmi xüsusi qeyd olunub.

AMADA-nın İcraçı direktoru Təhminə Tağızadə Memorandumun əhəmiyyətini vurğulayaraq bildirib ki, bu sənəd antidoping sahəsində maarifləndirmə və ictimai məlumatlandırmanın sistemli şəkildə aparılmasına mühüm töhfə verəcək. Vurğulanıb ki, dopingə qarşı mübarizə təkə nəzərdə və qaydalarla məhdudlaşmış, eyni zamanda cəmiyyətin bütün təbəqələrində məlumatlılığın formalaşdırılmasını tələb edir. Bu baxımdan AZƏRTAC ilə əməkdaşlıq təmiz idman dəyərlərinin geniş auditoriyaya çatdırılması üçün etibarlı və təsirli platforma yaradır.

Qeyd edək ki, bu əməkdaşlıq həm idman ictimaiyyətinin, həm də ümumilikdə cəmiyyətin dopingin fəsadları barədə məlumatlılığının artırılmasına, şəffaflığın və etimadın möhkəmlənməsinə xidmət göstərəcək. Belə təşəbbüslər Azərbaycanın beynəlxalq antidoping hərəkatında fəal mövqeyini daha da gücləndirəcək.

Balakən Rayon İcra Hakimiyyətinin sabiq başçısının cinayət əməlləri ifşa edilib

Balakən Rayon İcra Hakimiyyətinin sabiq başçısının cinayət əməlləri ifşa olunmuşdur.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti (DTX) tərəfindən keçirilmiş kompleks əməliyyat-istintaq tədbirləri zamanı Balakən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı olmuş Rzayev İslam Vahid oğlunun həmin vəzifədə işlədiyi müddətdə öz qulluq mövqeyindən istifadə etməklə, ona etibar edilmiş külli miqdarda ödəməlik mənimsəməsinə və çoxsaylı korrupsiya cinayətlərinə yol verməsinə əsaslı şübhələr yaranmışdır.

Dövlət Təhlükəsizliyi Xidmətinin Mətbuat xidmətinin məlumatına görə, müəyyən olunmuşdur ki, İslam Rzayev Balakən Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı vəzifəsində fəaliyyət göstərirdi dövrə dövlət büdcəsindən işsiz və aztəminatlı şəxslərə, rayon ərazisində təmir-tikinti və abadlıq-quruculuq işlərinə ayrılmiş maliyyə vəsaitlərini vəzifə səlahiyyətlərindən sui-istifadə edərək mənimsəmiş, belə vəsaitlərin təyinatı üzrə xərcəlməsinə təşkil etməmiş, eləcə də vəzifəli şəxslərdən və iş adamlarından rüşvət almışdır.

Faktla bağlı DTX-nin İstintaq Baş idarəsində başlanılmış cinayət işi üzrə İslam Rzayev saxlanılaraq Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 179.3.2 (külli miqdarda mənimsəmə) və 311.3.2-ci (təkrar rüşvət alma) maddələri ilə məsuliyyətə cəlb olunmuş, məhkəmənin qərarı ilə barəsində həbs qətimkan tədbiri seçilmişdir.

Hazırda cinayət işi üzrə istintaq-əməliyyat tədbirləri davam etdirilir.

Zəngilanın Ağalı kəndində növbəti əmək yarmarkası keçirilib

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi işğaldan azad olunmuş ərazilərimizə köçürülən sakinlər üçün aktiv məşğulluq tədbirlərinin təşkilini davam etdirir.

Nazirliyin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, agentlik tərəfindən növbəti əmək yarmarkası Cəbrayıl, Qubadlı və Zəngilan rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin dəstəyi ilə Zəngilan rayonunun Ağalı kəndində təşkil olunub.

14 işəgötürənin iştirakı ilə keçirilmiş yarmarkada İT üzrə mütəxəssis, aspaş, bağ fəhləsi, qazpaylayıcı stansiyaların operatoru, qeydiyyatçı, sürücü, anbardar, gözətçi, çilingər və digər peşələr olmaqla, ümumilikdə, 103 vakansiya təqdim edilib.

Vakansiyalara uyğun namizədlərin qeydiyyatı aparılıb. Qarabağ Peşə Hazırlığı Mərkəzi yarmarkada öz stendi ilə təmsil olunub. İşsiz və işaxtaran şəxslərə mərkəzin fəaliyyəti və həyata keçirdiyi peşə hazırlığı kursları, həmçinin müraciət qaydaları barədə məlumat verilib.

Böyük futbol Azərbaycana gəlir

Ölkəmiz U-20 Dünya Çempionatına evsahibliyi edəcək

Beynəlxalq idman yarışlarının keçirilməsi hər ölkəyə etibar olunmur. Çünki bu, ilk növbədə böyük məsuliyyət tələb edir. Ölkəyə gələn idmançıların, məşqçi heyətinin və qonaqların təhlükəsizliyinin təminatı, eləcə də yüksək səviyyəli təşkilatçılıq, iqtisadi və kommunikasiya məsələlərinin həlli asan deyil.

Prezident İlham Əliyevin rəhbərliyi ilə bütün sahələrdə olduğu kimi, idmanın inkişafına yönəlmis qərarların qəbulu, tədbirlərin reallaşması idmandan da ölkəmizin yüksək beynəlxalq nüfuz qazanmasına səbəb olub. Azərbaycanı keçirilən dünya və Avropa çempionatları sübut edir ki, ölkəmiz bu sahədə böyük təcrübəyə malikdir. Tarixinin ən qüdrətli Azərbaycanı bu gün dünyada elə bir tədbir yoxdur ki, onu reallaşdırma bilməsin. Bütün bu tədbirlərin təşkilatçılığı, idmançılara, qonaqlara göstərilən diqqət və qayğı uzun müddət yaddaşlardan silinmir.

I Avropa və IV İslam Həmrəyliyi oyunlarına, "Formula-1" yarışlarına, UEFA Avropa Liqasının finalına, minifutbol üzrə dünya çempionatına, 2021-ci ildə futbol üzrə Avropa çempionatının 4 oyununun (üç qrup və bir 1/4 oyun) Bakıda keçirilməsinə, 42-ci Dünya Şahmat Olimpiadasına, Gəncə və digər 6 şəhərimizdə keçirilən III MDB Oyunlarına, eləcə də Avropa, dünya çempionatlarına yüksək səviyyədə evsahibliyi etmiş Azərbaycanda belə yarışların keçirilməsi onu göstərir ki, dünyanın qabaqcıl idman ölkələri sırasında layiqli yerimiz var.

Ölkəmizin mötəbər idman yarışlarını keçirməsinin arxasında isə məhz Azərbaycanın inkişafı, müasir infrastruktur və təhlükəsiz ölkə olması amili dayanır. Yüksək səviyyəli oyunların Azərbaycana həvalə edilməsi isə bu sahədə görülən işlərə verilən ən yüksək qiymətdir.

İndi budur, ölkəmizə daha bir nüfuzlu yarış həvalə edilib. FIFA İcraçı Komitəsinin qərarına əsasən, Azərbaycan Özbəkistanla birgə 2027-ci ildə keçiriləcək 20 yaşadək futbolçulardan ibarət milli komandalara arasında dünya çempionatı

nın final mərhələsinə evsahibliyi edəcək.

Belə tədbirlərin keçirilməsi Azərbaycana həm iqtisadi, həm də strateji baxımdan böyük fayda gətirir. Etibarlı tərəfdaş kimi tanınması ölkəmizə əlavə investisiyaların yatırılmasına, yeni texnologiyaların gəlməsinə səbəb olur. Yarışlar həmçinin Azərbaycanı milli oyunlarla turistlərə axınına yol açır. Belə beynəlxalq tədbirlər hər hansı bir kampaniyanın və ya onun istehsal etdiyi məhsulun yalnız reklam olunması demək deyil, bütövlükdə Azərbaycanın dünyaya geniş təqdimatıdır ki, bunun da nəticəsində ölkəmiz gələcək iqtisadi perspektivlərini müəyyənləşdirir, xarici investorların və böyük turist kütləsinin diqqətini cəlb edir.

Xəbər verildiyi kimi, 20 yaşadək kişi futbolçular arasında dünya çempionatının 2027-ci ildə həm də Azərbaycanda keçirilməsi ilə əlaqədar artıq Təşkilat Komitəsi yaradılıb. Prezident İlham Əliyev bununla bağlı sərəncam imzalayıb. Sərəncama əsasən, Baş nazirin müavini Samir Şərifov Təşkilat Komitəsinin sədri təyin edilib. Təşkilat Komitəsinin qərarı ilə idman, fəvqəladə hallar, maliyyə, mədəniyyət, iqtisadiyyat, daxili işlər, rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat, elm və təhsil, xarici işlər, səhiyyə nazirliklərinin müavinləri yer alıblar. Bundan başqa, Təşkilat Komitəsinə Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəsi, Bakı Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı, Dövlət Turizm Agentliyinin sədri, Qida Təhlükəsizliyi Agentliyinin sədri, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti yanında Vətəndaşlara Xidmət və Sosial İnnovasiyalar üzrə Dövlət Agentliyinin

sədri, Dövlət Gömrük Komitəsi sədrinin müavini, Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti rəisinin müavini, Dövlət Miqrasiya Xidməti rəisinin müavini, Dövlət Sərhəd Xidməti rəisinin müavini, Avtomobil Yolları Dövlət Agentliyi İdarə Heyətinin sədri, "Azərnerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti, "Azərişiq" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin sədri, "Azərenerji" Açıq Səhmdar Cəmiyyətinin prezidenti, Tibbi Ərazi Bölmələrini İdarəetmə Birliyinin icraçı direktoru, Milli Olimpiya Komitəsinin vitse-prezidenti, Azərbaycan Futbol Federasiyaları Assosiasiyasının (AFFA) prezidenti, Gəncə Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı, Qəbələ Rayon İcra Hakimiyyətinin başçısı, Sumqayıt Şəhər İcra Hakimiyyətinin başçısı təmsil olunurlar.

Dünya çempionatı ilə bağlı Beynəlxalq Futbol Federasiyaları Assosiasiyası (FIFA) ilə əlaqələndirmə işlərinin aparılması AFFA-ya həvalə edilib. Təşkilat Komitəsinə mundialın 2027-ci ildə Azərbaycanda keçirilməsi ilə bağlı zəruri məsələləri, Nazirlər Kabinetinə isə bu sərəncamdan irəli gələn məsələləri həll etmək tapşırılıb.

Bir sözlə, Azərbaycanın belə mötəbər idman tədbirlərinə evsahibliyi etməsi onun idman ölkəsi kimi artan nüfuzunun daha da möhkəmlənməsinə, gələcəkdə belə mühüm tədbirlərin respublikamızda daha yüksək səviyyədə təşkilinə müsbət təsir göstərəcək. Şübhə yoxdur ki, Azərbaycan digər idman tədbirləri kimi, 20 yaşadək kişi futbolçular arasında dünya çempionatına da yüksək səviyyədə evsahibliyi edəcək və bununla ölkəmizin idman nüfuzu daha da artacaq.

Rəşad BAXSƏLİYEV,
"Azərbaycan"

Ruben Vardanyanın məhkəmə istintaqı yekunlaşıb

Azərbaycan Respublikasının Cinayət Məcəlləsinin sülh və insanlıq əleyhinə cinayətlər, müharibə cinayətləri, habelə terrorçuluq, terrorçuluğu maliyyələşdirmə ilə bağlı maddələri ilə və digər ağır cinayətlərdə təqsirləndirilən Ermənistan vətəndaşı Ruben Vardanyanın barəsində cinayət işi üzrə məhkəmə prosesi dekabrın 16-da davam etdirilib.

AZƏRTAC xəbər verir ki, Bakı Hərbi Məhkəməsinə hakimlər Zeynal Ağayev, Zeynal Ağayev, Zeynal Ağayev və Camal Ramazanovdan ibarət tərkibdə keçirilən açıq məhkəmə iclasında (ehtiyat hakim Günel Səmədova) təqsirləndirilən şəxs bildiyi dildə, yəni rus dilində tərcüməçi, habelə müdafiəsi üçün dövlət hesabına vəkilə təmin olunub.

Hakim Zeynal Ağayev prosesdə ilk dəfə iştirak edən zərərçəkmiş şəxslərə və zərərçəkmiş şəxslərin hüquqi varislərinə məhkəmə heyətini, dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorları, tərcüməçiləri və s. təqdim edib, habelə onların qanunvericiliklə nəzərdə tutulmuş hüquqlarını və vəzifələrini izah edib.

Sonra R.Vardanyanın müdafiəçisi Emil Babışov iki vəsatət təqdim edib.

Bildirib ki, sentyabrın 16-da keçirilmiş məhkəmə prosesi zamanı hüquqlarının qorudugunu təqsirləndirilən şəxs Ruben Vardanyan bir neçə vəsatət verib. Həmin vəsatətlərdən biri də şahid qismində Beynəlxalq Qırmızı Xaç Komitəsinin (BQKK) nümayəndəsinin məhkəmədə iştirakının təmin edilmək dindirilməsi barədə olub. Emil Babışov qeyd

edib ki, müdafiə tərəfinin mövqeyinə görə, həmin təşkilatın nümayəndəsinin məhkəmədə şahid qismində iştirakı zəruridir. Belə ki, təqsirləndirilən şəxsin bildirdiyinə görə, ibtidai istintaq zamanı, eləcə də məhkəmə istintaqı dövründə müxtəlif vaxtlarda BQKK-nin nümayəndələri Ruben Vardanyanın müvəqqəti saxlanıldığı yere gələrək onunla görüşüblər. Onun orzaqla və geyimlə təmin olunmasına, ailə üzvləri ilə əlaqə saxlanılmasına köməklik göstərirlər.

Vəkil bildirib ki, təqsirləndirilən şəxsin mövqeyinə əsasən, komitə nümayəndəsinin məhkəmədə iştirakının təmin olunmasına əsas məqsəd onun cinayət prosesində statusunun müəyyənəndirilməsindən ibarətdir. Bu səbəbdən, BQKK-nin nümayəndəsinin məhkəmədə şahid qismində iştirakının təmin olunmasına köməklik göstərilməsinə xahiş edir.

Təqsirləndirilən Ruben Vardanyan da hüquqlarını qoruyan vəkiliyin vəsatətini müdafiə etdiyini bildirib.

Vəsatətə münasibət bildiren baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyev Ruben Vardanyanın hazırda məhkəmədə baxılan cinayət işi üzrə statusunun təqsirləndirilən şəxs olduğuna xatırladıb. Vurğulayıb ki, Ruben Vardanyan Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosesual Məcəlləsinə uyğun olaraq təqsirləndirilən şəxs qismində cəlb olunub və ona ittiham elan edilib.

Bundan başqa, ona hüquqları izah olunub və bu barədə bildirşlər təqdim edilib, ibtidai istintaq zamanı təqsirləndirilən şəxs qismində

dindirilib. Bir ilə yaxındır davam edən məhkəmə prosesində təqsirləndirilən şəxs kimi öz hüquqlarından istifadə edir, hüquqlarını müdafiə edir, eləcə də vəsatətlər verərək Cinayət Prosesual Məcəlləsinin 91-ci maddəsinə dəfərlə özü istinad edib. Təqsirləndirilən şəxs kimi hüququndan istifadə edərək məhkəmə baxışı zamanı ifadə verməkdən də imtina edib. Zəruri hesab etdikdə təqsirləndirilən şəxs qismində zərərçəkənlərə, şahidlərə suallar verir.

İttiham tərəfi hesab edir ki, Ruben Vardanyan özü də təqsirləndirildiyi cinayət işi üzrə prosesual statusunu başa düşür və dərk edir.

Göstərilən halda hər hansı beynəlxalq təşkilatın nümayəndəsinin məhkəmədə verəcəyi ifadənin şəxsin statusunu necə dəqiqləşdirəcəyi

və ya nəyi müəyyənəndirəcəyi təbii ki, qeyri-müəyyən haldır. Digər tərəfdən, beynəlxalq təşkilatın nümayəndəsi məhkəmə prosesində hansısa şəxsin statusunu müəyyənəndirir.

Qeyd olunanları nəzərə alaraq dövlət ittihamını müdafiə edən prokuror məhkəmə vəsatətin təmin olunmasını xahiş edib.

Məhkəmə tərəfləri dinlədikdən sonra yerində müşavirə keçirərək qərar qəbul edib. Qərara əsasən vəsatət təmin olunmayıb. Qərarı əsaslandırılan zaman sədrlik edən Zeynal Ağayev verilmiş vəsatətin baxılan işə aidiyyətin olmadığını, hansısa bir sübut əhəmiyyəti daşmadığını və bu səbəbdən də rədd edildiyini deyib. Əlavə edib ki, məhkəmə şəxsin təqsirli olub-olmaması məsələsinə ba-

xır. Hansısa beynəlxalq təşkilatın nümayəndəsinin bununla bağlı deyəcəklərinin məhkəmə üçün heç bir əhəmiyyəti yoxdur.

Sonra vəkili Emil Babışov məhkəməyə ikinci vəsatəti təqdim edib. Bildirib ki, cinayət işinin materiallarında iş üzrə təqsirləndirilən Ruben Vardanyanın istifadəsində olmuş ofisə və yaşadığı evinə baxış keçirilməsinə dair protokol və videomaterialların toplandığı disklər var. Müdafiə tərəfinin mövqeyinə görə, müvafiq istintaq hərəkətləri aparılarkən çəkilmiş videolardakı bəzi faktların aydınlaşdırılmasına zərurət olduğundan, müstəntiqin məhkəmədə şahid qismində iştirakı təmin edilmək dindirilməlidir.

Təqsirləndirilən Ruben Vardanyan vəsatəti müdafiə etdiyini deyib.

Vəsatətə münasibət bildiren baş prokurorun böyük köməkçisi Vüsal Əliyev müdafiə tərəfinin vəsatətinin əsassız olduğunu deyərək fikrini belə əsaslandıraraq ki, Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosesual Məcəlləsinin 95-ci maddəsinə cinayət işi ilə əlaqədar səlahiyyətlərini yerinə yetirmiş müstəntiqin dindirilməsi üçün konkret əsaslar müəyyənəndirilib. Hazırda baxılan cinayət işi üzrə məhkəmə prosesində bu hallar aşkar olunmayıb. İttiham tərəfi hesab edir ki, müstəntiqin iş üzrə şahid qismində dindirilməsində zərurət yoxdur və müdafiə tərəfi fikrini kifayət qədər əsaslandırmayıb.

Qeyd edilənlər nəzərə alınmaqla vəsatətin rədd olunması xahiş edilib. Məhkəmə tərəflərin fikirlərini dinləyərək qərar qəbul edib. Qərara əsasən, verilmiş vəsatət rədd edilib. Qərar əsaslandırılan zaman vurğulanıb ki, Azərbaycan Respublikası Cinayət Prosesual Məcəlləsinin 95-ci maddəsinə şahid qismində dindirilmə bilməyən şəxslər müəyyən edilib və müstəntiqin həmin şəxslərə aidir.

Bundan sonra iclas sədrlik edən hakim Zeynal Ağayev məhkəmə istintaqının yekunlaşması ilə bağlı tərəflərin fikirlərini öyrənib.

Tərəflər məhkəmə istintaqının yekunlaşmasına və çıxışların başlanılmasına etiraz etmədiklərini bildirdilər.

Dövlət ittihamını müdafiə edən prokurorlar çıxışa hazırlaşmaq üçün məhkəmədən vaxt istəyiblər.

Məhkəmənin növbəti iclası dekabrın 18-nə təyin olunub.

Xatırladaq ki, Ruben Vardanyan Azərbaycan Respublikası CM-in 100.1, 100.2 (təcavüzkar müharibəni planlaşdırma, hazırlama, başlama və aparma), 107 (əhalini deportasiya etmə və məcburi köçürmə), 109 (təqib), 110 (insanları zorakılıqla yoxa çıxarma), 112 (beynəlxalq hüquq normalarına zidd azadlıqdan məhrum etmə), 113 (işğal), 114.1 (müddətsizlik), 115.2 (müharibə qanunlarını və addatlarını pozma), 116.0.1, 116.0.2, 116.0.10, 116.0.11, 116.0.16, 116.0.18 (silahlı münasibət zamanı beynəlxalq humanitar hüquq normalarını pozma), 120.2.1, 120.2.3, 120.2.4, 120.2.7, 120.2.11, 120.2.12 (qəsdən adam öldürmə), 29,120.2.1, 29,120.2.3, 29,120.2.4, 29,120.2.7, 29,120.2.11, 29,120.2.12 (qəsdən adam öldürməyə cəhd), 192.3.1 (qanunsuz sahibkarlıq), 214.2.1, 214.2.3, 214.2.4 (terrorçuluq), 214-1 (terrorçuluğu maliyyələşdirmə), 218.1, 218.2 (cinayətkar birlik yaratma), 228.3 (qanunsuz olaraq odlu silah, onun komplekt hissələrini, dəyiş qursatı, partlayıcı maddələr və qurğular əldə etmə, başqasına vermə, satma, saxlama, daşıma və gözdirmə), 270-1.2, 270-1.4 (aviasiya təhlükəsizliyinə təhdid yaranan əməllər), 278.1 (hakimiyyəti zorla ələ keçirmə və ya onu zorla saxlama, dövlətin konstitusiyası quruluşunu zorla dəyişdirmə), 279.1, 279.2, 279.3 (qanunvericiliklə nəzərdə tutulmayan silahlı birləşmələri və ya qrupları yaratma) və 318.2-ci (Azərbaycan Respublikasının dövlət sərhədini qanunsuz olaraq keçmə) maddələri ilə ittiham olunur.

İqtisadiyyat və sosial həyat

BP və ADA Universitetinin birgə sosial layihəsi uğurla yekunlaşdı

BP şirkəti ADA Universiteti və ADA Universiteti Fondu ilə birlikdə Qazaxda və Gəncədə həyata keçirilmiş bir sosial təşəbbüsün uğurla tamamlandığını elan edib. Bu münasibətlə ADA Universitetinin Qazax mərkəzində tədbir keçirilib.

Layihədə əsas məqsəd müəllimlərin məktəblilərdə əqli sağlamlıq problemlərini vaxtında aşkar edərək aradan qaldırmaq bacarıqlarını artırmaqdır ki, bu da daha ciddi psixoloji fəsadların qarşısını almağa kömək edəcək. Ümumiyyətlə isə layihə uşaqlarda əqli sağlamlıqla bağlı hər hansı problemin ilk əlamətlərini vaxtında görərək ilkin dəstək göstərmək və erkən müdaxilə etmək məqsədilə müəllimləri lazımi bacarıqlarla təmin etmək üçün nəzərdə tutulub.

Layihə çərçivəsində məktəb müəllimləri üçün əqli sağlamlıq problemlərini aşkarlamaq və erkən müdaxilə vasitələrinin tətbiqi üzrə geniş təlim proqramı hazırlanmışdır. Ümumilikdə 40 saatdan ibarət bu təlimə il ərzində rayon məktəblərindən təxminən 60 müəllim qatılıb. Təlim proqramı əqli sağlamlıq məsələləri, uşaq psixologiyası və emosional vəziyyət haqqında müəllimlərin bilik və anlayışlarını əhəmiyyətli dərəcədə artırır.

Təlim proqramı hər birində 15-20 müəllim olmaqla dörd qrup üzrə aparılıb və hər qrupun dərsləri haftasonları həm əyani, həm də onlayn rejimdə keçirilməklə iki ay davam edib. Bundan başqa, layihə çərçivəsində müəllimlərin bir-birindən öyrənmələri və daim inkişafı üçün dəstək şəbəkələri də yaradılıb. Bu şəbəkələr müəllimlərə əqli sağlamlıq məsələlərinin

həllində qarşılaşdıqları çətinlikləri və bununla bağlı təcrübələrini bir-biriləri ilə paylaşmağa imkan verir.

Tədbirdə çıxış edən BP-nin Azərbaycan, Gürcüstan və Türkiyə regionu üzrə sosial sərmayələr rəhbəri Xalid Rəcəbov deyib: "İcmaləra əhəmiyyətli faydalar gətirə biləcək təşəbbüsləri dəstəkləməkdən qürur duyuruq. Əqli sağlamlıq uşaqların rifahının vacib hissəsidir. Bu təşəbbüs ilkin problemləri kəskinləşməzdən əvvəl aşkarlaya bilən hazırlıqlı müəllimlər şəbəkəsini formalaşdıraraq rayon məktəblərində əqli sağlamlıqla bağlı erkən müdaxilə üçün mühüm bünövrə yaradır. Niyətiyimiz məlumatlılığı artırmaqla və müəllimləri lazımi vasitə və biliklərlə təmin etməklə daha sağlam tədris mühitinin formalaşmasına və icmaların uzunmüddətli rifahına töhfə verməkdir."

ADA Universiteti Fondunun prezidenti Natiq Hacıyev də layihə barədə fikir söyləyib: "Bu layihə biznes-təhsil əməkdaşlığının gücləndirilməsi, həmçinin əhəmiyyətli sosial məsuliyyət təşəbbüslərinə töhfə vermək üzrə uzunmüddətli öhdəliyimizi əks etdirir. Davamlı əməkdaşlığa və birgə səylərimizin məqsədini daha da artırdığına və bu səylərə böyük dəyər qatdığına görə bp şirkətinə dərin təşəkkürümü zü bildiririk. İstəyimiz bu əməkdaşlığı irəli aparmaq və birlikdə cəmiyyət üçün daha da böyük faydalar gətirməkdir."

Layihə ADA Universiteti Fondu tərəfindən həyata keçirilib. BP-nin layihəyə töhfəsi 240 min 488 manat təşkil edib.

"Azərbaycan"

"Mərkəzi Karyera Portalı" fəaliyyətə başlayıb

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi tərəfindən peşəyönümlü və karyera planlamasına dəstək göstərən "Mərkəzi Karyera Portalı" istifadəyə verilib.

Portalın yaradılmasında məqsəd əmək bazasına dair məlumatların vahid rəqəmsal platformada toplanması, gənclərin peşə seçimi və karyera inkişafı prosesinin dəstəklənməsi, işgözlülərin hansı bacarıqlara malik işçi qüvvəsinə tələblərinin olduğu barədə onların məlumatlılığının artırılmasıdır.

"Mərkəzi Karyera Portalı"na "Məzunların məşğulluq reytingi" platforması, "CV yarat" və "Alo karyera" dəstək xidməti ilə yanaşı, iki innovativ platforma - "İş dəyərləri aləti" və "Peşələrin atlası" da daxildir.

"İş dəyərləri aləti" istifadəçilərə öz karyera və peşə maraqlarını müəyyənləşdirməyə kömək etmək üçün hazırlanıb. Belə ki, sistemdə

yerləşdirilmiş sorğuda iştirak etməklə şəxslərin maraqları, təhsil və təcrübələri nəzərə alınaraq qiymətləndirmə aparılır. Onların maraqlarına uyğun gələn potensial peşə sahələrinin siyahısı təqdim edilir. Məqsəd istifadəçilərin öz karyeraları ilə bağlı əsaslandırılmış qərarlar qəbul etmələrinə köməklik göstərməkdir.

"Peşələrin atlası" platformasında isə peşələr üzrə təsvirlər, tələb olunan bilik və bacarıqlar, təhsil səviyyəsi və digər zəruri məlumatlar təqdim edilir.

Bundan əlavə, portalın tərkibində yer alan "Məzunların məşğulluq reytingi" platforması universitet məzunlarının təhsil aldıkları ixtisaslar üzrə əmək bazasında mövqelər barədə məlumat verir. "Alo karyera" dəstək xidməti isə karyera planlaması, məqsədlərin müəyyən edilməsi, peşə və ixtisas seçimi, əmək bazarındakı tendensiyalar və s. suallar üzrə vətəndaşlara operativ məlumat dəstəyi göstərir. İstifadəçilər "CV yarat" platforması üzərindən isə qısa zamanda peşəkar və standartlara uyğun CV hazırlaya bilirlər.

Ölkəmizin enerji sektorunda daha bir yenilik

Azərbaycan MDB-də ən iri Batareya Enerji Saxlanc Sistemlərinə sahib olur

Azərbaycanda enerji sisteminin modernləşdirilməsi və dayanıqlı inkişafının təmin olunması istiqamətində növbəti strateji layihə icra edilir. MDB məkanında gücünə və enerji tutumuna görə ən böyük Batareya Enerji Saxlanc Sistemlərinin (BESS) ölkəmizdə qurulması elektroenergetika sahəsində keyfiyyətə yeni mərhələnin başlanğıcı kimi dəyərləndirilir.

Paytaxta yaxın 500 kV-luq "Abşeron" və respublikanın mərkəzi hissəsində yerləşən 220 kV-luq "Ağdaş" yarımstansiyalarının ərazilərində yaradılan bu müasir enerji obyektləri elektrik təchizatının etibarlılığını artırmaqla yanaşı, bərpaolunan enerji mənbələrinin şəbəkəyə daha səmərəli inteqrasiyasına və enerji balansının çəvik idarə olunmasına geniş imkanlar açacaq, ölkənin enerji təhlükəsizliyini möhkəmləndirəcək, elektrik sisteminə çəviklik və dayanıqlılıq qazandıracaq. Müasir enerji mərkəzləri ölkənin gələcək enerji xəritəsində mühüm yer tutacaq. Bu da o deməkdir ki, Azərbaycanın enerji tarixində yeni bir səhifə açılır.

Nəhəng BESS-in ilk partiyası artıq son ünvanı çatdırılıb və təyinatı üzrə sahələrə quraşdırılıb. Xüsusi sifariş əsasında Çinin "Great Power" zavodunda istehsal olunan avadanlıqlar minlərlə kilometrlik uzun və çətin yol qət edərək ölkəmizə gətirilib. Sakit və Hind okeanlarını, Süveyş kanalını, Aralıq və Egey dənizlərini arxada qoyan texnoloji karvan Türkiyənin Gemlik Limanına çatdıqdan sonra quru yolla Türkiyə və Gürcüstan üzərindən Azərbaycana istiqamət götürüb. Hər birinin çəkisi 36 ton olan BESS-in daşınması xüsusi diqqət və təhlükəsizlik tədbirləri tələb edib. Saxlanc sistemlərinin həlali 15 faizi ölkəyə gətirilib, qalan 85 faizin isə aprel ayına qədər mərhələli şəkildə çatdırılması və istismara hazırlanması nəzərdə tutulur. Təbii ki, nəhəng enerji saxlanc sistemləri yalnız texniki qurğular deyil, onlar Azərbaycanın enerji müstəqilliyinə, "yaşıl gələcək"inə və regionun aparıcı enerji mərkəzinə çevrilməsi yolunda atılan inamlı addımların təcəssümüdür.

Maraqlıdır ki, elektrik enerjisinin saxlanması və idarə olunması texnologiyaları XXI əsrin enerji inkişafında

dönüş nöqtəsi hesab olunur. Amma bu ideya yeni deyil. İlk batereya saxlama sistemlərinin kökü 1960-cı illərdə ABŞ və Almaniya elektrik şəbəkələrinin pik yüklərini tənzimləmək üçün quraşdırılmış eksperimental sistemlərə gedib çıxır. O zaman bu sistemlər əsasən nikel-kadmium batereyalardan ibarət idi və müasir litium-ion texnologiyaları kimi genişmiqyaslı deyildi. Müasir nəvə-nəvəyə tipli enerji saxlama sistemlərinin ilk kommersiya layihəsi isə 2011-ci ildə ABŞ-nin Kaliforniya ştatında AES Corporation tərəfindən həyata keçirilib. 30 meqavat gücündə və 120 meqavat-saat tutumunda olan bu nəhəng sistem pik enerji tələbatını tənzimləmək, elektrik şəbəkəsinin stabilliyini qorumaq və günəş kimi dəyişkən bərpaolunan enerji mənbələrinin inteqrasiya etmək məqsədi daşıyırdı. Möhz həmin layihə dünya üzrə enerji saxlama texnologiyalarının sürətli inkişafına təkan verdi. Son illər isə Çin, Almaniya, Avstraliya və ABŞ-də 100 meqavatdan böyük enerji saxlama sistemləri qurulub.

Bu sistemlər ölkəmizin enerji təhlükəsizliyini artırmaqla yanaşı, bərpaolunan enerji mənbələrinin şəbəkəyə inteqrasiyasını asanlaşdıracaq və elektrik təchizatında fasiləsizliyi təmin edəcək.

Kiçik eksperimentlərdən müasir nəhəng saxlama sistemlərinə qədər uzanan bu yolu Azərbaycanın enerji infrastrukturunda yeni dövrün başlanğıcı hesab etmək olar. Təbii ki, yeni nəhəng enerji saxlanc mərkəzlərinin qurulması yalnız texniki layihə deyil. O, ölkəmizin regional enerji mərkəzi kimi mövqeyinin möhkəmlənməsinə özündə ehtiva edir. Quraşdırılan hər batereya ölkənin sabit enerjiyə, dayanıqlı inkişaf və strateji gücə doğru irəliləyişi kimi tarixə yazılır.

Bu cür yüksək tutumlu saxlanc sistemlərinin tətbiqi enerji istehsalı ilə istehlak arasında tarazlığın qorunmasında da mühüm rol oynayır. Günəş və külək kimi dəyişkən bərpaolunan enerji mənbələrindən alınan elektrik enerjisi BESS-də saxlanılacaq. Sonra isə lazım olanda enerji tələbi çox olan vaxtlarda bu enerji şəbəkəyə verəcək. Bu da enerji itkilərinin azaldılmasına və elektrik təchizatında fasiləsizliyin təmin olunmasına xidmət edəcək.

BESS-in "Abşeron" və "Ağdaş" yarımstansiyalarında quraşdırılması təsəddüfi deyil. Bu yarımstansiyalar ölkənin əsas enerji qovşaqları sırasında yer almaqla, istehsal və paylama zəncirində strateji əhəmiyyət daşıyır. Saxlanc qurğularının möhz bu nöqtələrdə qu-

rulması ölkə üzrə elektrik şəbəkəsinin sabitliyini gücləndirəcək, qəza risklərini minimuma endirəcək və operativ idarəetmə imkanlarını genişləndirəcək. Layihə eyni zamanda Azərbaycanın "yaşıl enerji" gündəliyinə uyğun olaraq karbon emissiyalarının azaldılmasına töhfə verəcək.

Enerji səmərəliliyinin yüksəldilməsi və ənənəvi yanacaq mənbələrindən asılılığın mərhələli şəkildə azaldılması baxımından bu cür müasir texnoloji məsələlər xüsusi əhəmiyyət kəsb edir. Mütəxəssislərin fikrincə, BESS-in tətbiqi yaxın illərdə ölkənin enerji təhlükəsizliyinin daha da möhkəmlənməsinə zəmin yaradacaq. Beləliklə, "Abşeron" və "Ağdaş" yarımstansiyalarında quraşdırılan BESS böyük texnoloji layihə olmaqla yanaşı, həm də Azərbaycanın enerji müstəqilliyinə və dayanıqlı inkişafına verilən strateji töhfədir. Bu nəhəng enerji mərkəzləri ölkəmizin elektrik şəbəkəsini daha çəvik və etibarlı edəcək, bərpaolunan enerji mənbələrinin istifadəsini artıracaq və regionda Azərbaycanın enerji lideri kimi mövqeyini daha da gücləndirəcək.

Züleyxa ƏLİYEVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan üzərindən daşınan tranzit yüklərin həcmi artır

Ölkəmizin atdığı çəvik və dönüşümlü addımlar Orta dahlizlə bağlı bir çox məsələnin operativ həllində vacib rol oynayır. Məsələn, Azərbaycan Xəzər dənizinin şərq və qərb sahillərindəki tərəfdaşlarını ortaqlıq məxrəcə gətirmək üçün mühüm layihələr təqdim edir. O üzəndən marşrutun keçdiyi ölkələr Azərbaycanın ədalətli liderliyini yüksək qiymətləndirirlər.

Məlum olduğu kimi, Orta dahlizin fəaliyyətinin səmərəliliyi Çinlə Azərbaycanın əməkdaşlığından keçir. Belə ki, dahlizlə daşınacaq yüklərin mütləq əksəriyyəti Çinin payına düşür. Azərbaycan isə mühüm tranzit qovşaqları kimi yüklərin Avropaya, şərqə və şimala daşınmasında əsas ölkə sayılır. Bu baxımdan Çin ölkəmizin apardığı logistika siyasətini və tranzit əhəmiyyətini yüksək dəyərləndirir.

Azərbaycanla Orta dahliz vasitəsilə bağlı sıx əməkdaşlıq edir. Ümumiyyətlə, hər iki ölkə marşrutla bağlı görülməli işləri və gələcəkdə icra ediləcək layihələri birlikdə, koordinasiya şəkildə həyata keçirir.

Rəqəmsal inkişaf və nəqliyyat nəzirlərinin müavinisi Saməddin Əsədovun Çin Xalq Respublikasının Dövlət Şurası yanında Dövlət Əmlakına Nəzarət və İdarəetmə Komitəsinin (SASAC) nümayəndə heyəti ilə növbəti görüşü də bununla bağlıdır. Görüşdə Azərbaycan ilə Çin arasında nəqliyyat və logistika sahələrində əməkdaşlığın genişləndirilməsi perspektivləri müzakirə olunub. S.Əsədov qeyd edib ki, Azərbaycan "Bir kəmər, bir yol" təşəbbüsünün ilk dəs-

təkləyən ölkələrdən olub. Nazir müavinisi son 20 ildə ölkədə nəqliyyat infrastrukturuna yatırılan sərmayələr və həyata keçirilən iri bağlantı layihələri barədə də çinli tərəfdaşlara ətraflı məlumat verib. Eyni zamanda qeyd olunub ki, region ölkələri ilə fəal əməkdaşlıq nəticəsində tranzit marşrutlarının səmərəliliyi getdikcə əhəmiyyətli dərəcədə artır.

Məlumdur ki, Çin Zəngəzur dahlizinin (TRIPP) açılmasına ən çox maraqlı göstərmək ölkəsidir. Bu səbəbdən dahlizin tikintisi üzrə görülən işlər barədə Çin tərəfinə ətraflı məlumat verilib. Qeyd edilib ki, layihə regional kommunikasiyaların şaxələndirilməsinə, eləcə də bölgədə davamlı sülh və rifahın dəstəklənməsinə töhfə verəcək.

Bu gün dünya iqtisadiyyatı sanksiyalar, geosiyasi gərginlik və tədarrük zəncirlərinin pozulması səbəbindən durgunluq yaşayır. Lakin bu geriləmə Mərkəzi Asiya ölkələrindən kənar keçir və onlar konstruktiv əməkdaşlıq nümunəsi göstərirlər. Aşqabadda keçirilən Beynəlxalq Sülh və Etimad Forumunda Qazaxıstan Prezidenti Kasım-Jomart Tokayev həzrətli dövrə global transit marşrutlarının əhəmiyyətini vurğulayaraq deyir: "Geosiyasi gərginliyin artması, beynəlxalq sanksiyalar, ticarət təcrid zəncirlərinin pozulması, texnoloji rəqəbat və digər çoxsaylı amillər nəticəsində dünya iqtisadiyyatı ön ciddi sınaqlarla üzləşib. Qlobal iqtisadiyyat yavaşlayır. Şüükürlə olsun ki, bu durgunluq Mərkəzi Asiya ölkələrindən yan keçir". Qazaxıstan Prezidenti onu da qeyd edib ki, beynəlxalq gərginlik şəraitində tranzit əlaqələrinin möhkəmlənməsi, etibarlı nəqliyyat marşrutları və ticarətin fasiləsizliyinin proqnozlaşdırılmasını təmin edə biləcək müasir rəqəmsal həllərin əhəmiyyəti dəfələrlə artır.

Azərbaycan Avrasiyanın nəqliyyat-logistika mərkəzinə çevrilib. Ölkəmiz beynəlxalq nəqliyyat dahlizlərini fəal şəkildə inkişaf etdirir, müasir infrastruktur yaradır. Yaxın gələcəkdə Zəngəzur dahlizinin (TRIPP) istifadəyə verilməsi həm Orta dahliz,

həm də Şimal-Cənub dahlizi çərçivəsində yeni nəqliyyat marşrutu kimi mühüm əhəmiyyət kəsb edəcək.

Ölkəmiz tərəfindən Zəngəzur dahlizi (TRIPP) ilə bağlı həyata keçirilən layihələr mühüm əhəmiyyət kəsb edir. Naxçıvan Muxtar Respublikasında dəmir yolu infrastrukturunun yenidən qurulmasına başlanılması bu prosesin mühüm mərhələlərindən biri hesab olunur. 188 kilometrlik dəmir yolu xətti həm Naxçıvanın nəqliyyat blokadasının aradan qaldırılması, həm də regionun iqtisadi inteqrasiyası, logistika imkanlarının genişlənməsi və sosial həmrəkarliyin artması baxımından strateji əhəmiyyət kəsb edir.

Ölkəmiz tərəfindən vaxtında görülməli mühüm tədbirlər sayəsində Orta dahlizlə yüklərin daşınmasının dinamika iildən-ilə yüksəlir. "Azərbaycan Dəmir Yolları" QSC-dən verilən məlumata görə, ADY cari ilin 11 ayı ərzində 350 blok-qatar, o cümlədən 128 tranzit qatar qəbul edib. Bu göstərici ötən ilin eyni dövrü ilə müqayisədə 34 faiz artım deməkdir. Məlumatda həmçinin bildirilir ki, 11 ay ərzində ümumilikdə 123 992 TEU konteyner yük daşınıb. Bu isə 2024-cü ilin analoji dövrünün göstəricisindən (105 496 TEU) təxminən 18 faiz çoxdur.

Rüstəm KAMAL,
"Azərbaycan"

11 ayda 532,7 min şəxs aktiv məşğulluq tədbirləri ilə əhatə olunub

Əmək və Əhəlinin Sosial Müdafiəsi Nazirliyinin tabeliyində Dövlət Məşğulluq Agentliyi bu ilin 11 ayında 532,7 min şəxsi aktiv məşğulluq tədbirləri ilə əhatə edib.

Onlardan 177 min şəxs münasib işlərlə təmin olunub, 16,5 min şəxs isə kiçik ailə təsərrüfatlarını yaratmaları üçün özünüməşğulluq proqramına cəlb olunub.

Yanvar-noyabr aylarında 17,2 min işsiz şəxs üçün işə peşə hazırlığı kursları təşkil olunub, 322 min şəxsə peşəyönümlü xidmətlər göstərilib.

Mülkiyyətə bağlı 328 mindən çox çıxarış verilib

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidməti tərəfindən cari ilin yanvar-noyabr ayları ərzində daşınmaz əmlak üzərində 328 min 61 mülkiyyət hüququ qeydiyyatı alınaraq çıxarışla təmin edilib.

İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Əmlak Məsələləri Dövlət Xidmətinin verdiyi məlumata görə, qeydiyyatı alınan mülkiyyət hüququnun 63 min 891-i (19,5 faiz) ilkin, 264 min 170-i (80,5 faiz) isə təkrar qeydiyyatın payına düşür.

Bu ilin yanvar-noyabr ayları ərzində fərdi yaşayış və bağ evi üzərində - 64 min 366, mənzil - 85 min 424, torpaq sahəsi - 166 min 494, qeyri-yasayış binası - 2832, qeyri-yasayış sahəsi - 8172, əmlak kompleksi - 667, çoxmərtəbəli yaşayış binası - 103 və çoxillik əkmələr üzərində - 3 mülkiyyət hüququnun dövlət qeydiyyatı aparılıb. Bu dövrdə qeydiyyatı alınan mülkiyyət hüquqlarının 91 min 917-si Bakı şəhərinin, digər hissəsi isə bölgələrin payına düşür.

Bu ilin yanvar-noyabr ayları ərzində 235 min 713 texniki pasport tərtib edilib, 56 min 948 ipoteka müqaviləsi qeydiyyatı alınıb.

İlə yekun vurulur

Yaşını doğru-dürüst heç kim bilmir Lənkəranın. Qoynunda nə vaxtdan insan məskən saldığı da məlum deyil. Lakin o məlumdur ki, buradakı dağların, dərələrin, meşələrin, çayların, ləpələri ilə onlara layla çalan Xəzərin yaşı qədimdən qədimdir.

Bu yerdə yadıma Lənkəranlı bir ağsaqqal ziyalıdan təxminən 15 il əvvəl eşitdiyim rəvayət düşür. Guya bir nəfər böyük Yaradanın yanına gedib ondan ailəsi və yaxın adamları ilə birlikdə yaşamaq üçün gözəl, səfəli yer istəyir. Ona çox yerlər göstəriləndə, heç birini bəyənmir. Çox gəzib dolandıqdan sonra, nəhayət, indiki Lənkəranın ərazisinə gəlib çıxır. Həmin adam hündür bir yerdən ətrafa göz gəzdirir. Dağlar, dərələr, meşələr, çaylar, mavigözlü Xəzər onu valeh edir. "Bura lap cənnətin özüdür!" deyib əbədi olaraq ailəsi və adamları ilə birlikdə bu torpaqlarda məskən salır.

Zamanın çarxı fırlandıqca nəsilər gəlib, nəsilər köçüb bu məkandan. Dünyaya göz açan hər yeni nəsil isə doğulub böyüdüyi, çörəyini yediyi, suyunu içdiyi, havasını udduğu, vətən dediyi Lənkəran üçün bir iş görməyə, özündən sonra bir iz qoymağa çalışıb. Belə olub həmişə. İstər xanlıqlara qədər olan dövrdə, istərsə də sonra. O zamanların neçə-neçə abidəsi, yadigarı var bu yurdun sinosində. Hər birinin də öz görkəmi, öz əzəməti.

Lənkəran vətənpərvər, istedadlı, zəhmətkeş insanların yurduudur. Onların sırasında Vətən yolunda canından keçən qəhrəmanlar, şair və yazıçılar, dövlət və in-cəsənət xadimləri, adlı-sanlı sadə əmək adamları bəs qədərdir. O qədər ki adlarını sadalamaqla qurtarmaz.

Bugünkü yaşlı nəslin yaddaşında izi qalan bir hadisə, bir tarix də var. Həmin tarix keçən əsrin 69-cu ilinin yayında Ulu Öndər Heydər Əliyevin Azərbaycanca hakimiyyətə gəlməsi ilə bağlıdır. Həmin illər respublikamızda canlanma yarandı. Haqq-ədalət öz yerini tutmağa başladı. İqtisadiyyatın, mədəniyyətin, ictimai həyatın bütün sahələrində uğurlar əldə olundu. Keçmiş SSRİ-nin müttəfiq respublikaları arasında sonuncu olan Azərbaycan öcül sürələrə çıxdı. Həmin vaxtlar Lənkəran da sürətlə inkişaf etməyə başladı. Ulu Öndər rayonun sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı mühüm qərarlar qəbul etdi. Bu mühüm sənədlər əsasında qurulub-yaradılanların bir hissəsi bu gün də yaşamaqdadır.

SSRİ-nin çöküşü ilə əlaqədar hər yerdə olduğu kimi, Lənkərandə da xoşagəlməz hadisələr baş verdi. Çevrilişli hakimiyyətə gələn və idarəetməni bacarmayan AXC-Müsavat cütliyyətinin yol verdiyi səhvlər üzündən vəziyyət daha da qəlizləydi. Xaos, özbaşnalıq, həm-mərclik nəticəsində müstəqilliyi yenidən bərpa edən ölkə məhv olmaq təhlükəsi qarşısında qaldı. Lakin sanki Tanrı öz kölgəsini Azərbaycanın üstünə saldı. Xalqın təkidli tələbi ilə Heydər Əliyev hakimiyyətə gəldi. Qısa vaxtda separatçı qüvvələr zərərsizləşdirildi, ermənilərlə atəşkəs əldə edildi, ölkədə sabitlik yarandı, çox mühüm işlahatlar həyata keçirildi, xalqın sabahı inamı artdı.

2003-cü ilin oktyabr ayında İlham Əliyev seç xocluğu ilə Prezident seçildi. Ulu Öndərin töşəbbüsü və gərgin fəaliyyəti sayəsində imzalanən neft müqavilələrindən gələn gəlirlər ilk növbədə sosial-iqtisadi, o cümlədən regional inkişafa yönəldildi. Bu məqsədlə 2004-2023-cü illərdə regionların sosial-iqtisadi inkişafı ilə bağlı 4 dövlət proqramı qəbul edildi və həmin sənədlərdə qarşıya qoyulan vəzifələr uğurla həyata keçirildi. Bu işlər Lənkəranı da yenidən dirçəlməsinə səbəb oldu.

Görülən quruculuq işlərinin siyahısına qısaca da olsa nəzər salaq. Meyvə-tərəvəz emalı ilə məşğul olan "Lənkəran Konserv" MMC, "Lənkəran Konserv" ASC, süd və dondurma emalı ilə məşğul olan "Pal Food" MMC, şirniyyat məhsulları istehsal edən "Qonnadı məhsulları fabriki", "Azərxaçla" ASC-nin Lənkəran filiali, çay emal edən "Beta", "Yaşıl Çay" FT, "Gilan Tea", "Sun Tea", Çeltik emal edən "Green Fast", "Cənub Aqro", "Faran" MMC-ləri, çörək zavodu, müasir tələblərə cavab verən ot kəsimi məntəqələri, plastik məmulatların buraxılması ilə məşğul olan "LP" MMC, dam örtükləri hazırlayan "NUK" müəssisəsi, suqızdırıcı qazanlar istehsal edən müəssisələr, avtomobillər üçün antifriz istehsalı müəssisəsi, "Lənkəran Korpici" ASC, avtoservis

Özü cavan, yaşı qoca Lənkəran

Bu qədim diyar 2025-ci ildə bir yaş da gəncələdi

sexləri və digər irili-xırdalı müəssisələr son illər istifadəyə verilən istehsal və xidmət obyektlərinin kiçik siyahısıdır.

Bu illər ərzində rayonun kənd təsərrüfatı da dinamik inkişaf etmişdir. 2018-2025-ci illər üçün respublikada çəltikçiliyin və sitrus meyvəçiliyinin, 2018-2027-ci illər üçün çayçılığın inkişaf etdirilməsinə dair qəbul olunan dövlət proqramları ənənəvi sahələrdə əsaslı dönüş yaratmış, fermerlərdə torpağa yeni münasibət formalaşdırmışdır. Kənd təsərrüfatında istehsal edilən ümumi məhsulun həcmi 2024-cü ildə 2003-cü, yəni 21 il əvvəlindən 4,4 dəfə çox olmuşdur. Bu dinamika 2025-ci ildə də davam edib. 11 ayda rayon üzrə 396 ton yaşıl çay yarpağı istehsal olunub, yığımlı işə davam edir. Bu il həmçinin Lənkərandə 5700 tondan çox feyxoa, 2800 tona yaxın çəltik istehsal edilib.

"Yollar iqtisadiyyatın qan damarlarıdır" deyirlər. Ölkənin hər yerində olduğu kimi, Lənkərandə da yerli əhəmiyyətli, habelə kəndərası avtomobil yollarının tikintisi, yenidən qurulması, əsaslı təmiri istiqamətində genişmiqyaslı işlər görülüb. 40 min əhalinin yaşadığı 40 kilometrlik Lənkəran-Vilvan-Osaküçə-Türkəncil, 28 min əhalinin yaşadığı 12 kilometrlik Şürik-Vel-Qamışovka, 47 minlik əhalinin yaşadığı 18 kilometrlik Vilvan-Zövlə-Liman, 10 min əhalinin yaşadığı 18,8 kilometrlik Liman-Nərimanabad-Balıqçılar, 13 min əhalinin yaşadığı 10,2 kilometrlik Aşağı Nüvədi-Konarməşə-Şürük, 7 min əhalinin yaşadığı 22 kilometrlik Hirkan-Daşatürk-Biləsar, 11 min əhalinin yaşadığı 7 kilometrlik Hirkan-Mamusta-Siyavar, 33 min əhalinin yaşadığı 38,6 kilometrlik Səpnəkəran-Şürük-Sütəmurədov-Vələdi-Gərmətük-Bala Şürük-Kosalar-Kərgəlan-Lüvəşər-Bəlləbur-Qurumba avtomobil yolları yenidən qurulub. Həmçinin dağ kəndlərinə gedən yollar da əsaslı və cari təmir edilib.

2003-2025-ci illər arasında rayon əhalisinin elektrik enerjisində, təbii qaza, içməli suya, rabitə, habelə poçt xidmətlərinə olan ehtiyaclarının yaxşılaşdırılması istiqamətində mühüm işlər görülüb. Abonentləri davamlı və keyfiyyətli elektrik enerjisi ilə təmin etmək üçün yaşayış məntəqələrinin elektrik təsərrüfatı yenidən qurulub. Çoxlu sayda elektrik dirəkləri təzələnilib, xətlər, məftillər SIP kabel-

lə əvəzlənib, transformatorlar və başqa avadanlıqlar yenilənib.

Təbii qazla təminatda gəldikdə, 2003-2025-ci illər ərzində rayonun 93 yaşayış məntəqəsindən 73-ü tam olaraq qazlaşdırılıb, əhali abunəçilərinin sayı 48,7 minə, qeyri-əhəlininki 582-yə çatdırılıb. Hazırda isə Daşatürk, Məloyə, Aşağı Apu kəndlərinə qaz çəkilir.

İcməli su və kanalizasiya sisteminin yaradılması ilə əlaqədar həyata keçirilən tədbirlər çərçivəsində Lənkəran şəhərinin, təzəlikcə inşa edilməsi 7 mərtəbəli 14 yaşayış binası, Gəncələr Mərkəzi, Əsgər Əliyev parkı, Şəhid ailələri və Qarabağ müharibəsi əlilləri üçün tikilən yaşayış evləri, sosial əhəmiyyətli obyektlər bu sıradandır.

Xalqımızın böyük oğlu Heydər Əliyev hər bir sahənin inkişafını, millətin gələcəyini təhəssildə görürdü. Bütün sahələrdə olduğu kimi, Prezident İlham Əliyev Ulu Öndərin təhsilə və yanaşmasını da prioritet götürərək təhsilin inkişafını daim diqqət mərkəzində saxlayır. Lənkərandə da yeni məktəblərin tikilməsi, köhnələrinin əsaslı şəkildə təmir edilməsi, lazımi avadanlıqlarla təchiz edilməsi ön plana çəkilmişdir. 2003-2025-ci illər ərzində 1076 şagirdlik Lənkəran şəhər 7 saylı, Gəncələr kəndində 264 şagirdlik, Şıxəkəran kəndində 432 şagirdlik tam orta məktəblərin binaları tikilib istifadəyə verilib. Heydər Əliyev Fondunun vəsaiti ilə 632 şagirdlik Haftoni kənd, 420 şagirdlik Nərimanabad qəsəbə və 360 şagirdlik Vıravul kənd 2 saylı tam orta məktəbləri üçün yeni binalar inşa olunub. Əlilərin kəndində 20, Köhnəgəbir kəndində 40, Jidi kəndində 96, Türkəncil kəndində 80, Kosalar kəndində 96 şagirdlik modul tipli binalar quraşdırılıb. Heydər Əliyev Fondunun vəsaiti ilə inteqrasiya təlimli internat tipli gimnaziya əsaslı şəkildə yenidən qurulub. Ümumiliklə rayon üzrə 55 məktəb tikilib və ya əsaslı şəkildə təmir olunub. Hazırda Lənkəran peşə liseyi üçün tədris, yataqxana və laboratoriya binaları inşa olunur.

Lənkəran gənclərin ali, orta və peşə təhsili üzrə müxtəlif səviyyəli təhsil oğulları bir məkandır. Təlim və tərbiyyənin yüksək səviyyədə qurulması məqsədilə Lənkəran Dövlət Universitetinin yeni korpusu, yataqxanası və 1-ci tədris korpusu üçün əlavə dördmərtəbəli bina inşa olunub, 2-ci korpusda inşaat işləri başa çatdırılıb. Universitetin Elmi Kitabxanası üçün bina tikilib. Hazırda universitet üçün klinika binası tikilir.

Vətəndaşların sağlamlığı da dövlətin diqqət mərkəzindədir. Bu istiqamətdə 2003-2025-ci illər ərzində Lənkəran Mor-

kəzi Xəstəxanası əsaslı təmir edilib, Lənkəran Rayonlararası Psixiatriya Xəstəxanası, 8 həkim ambulatoriyası, 7 feldşerməmə məntəqəsi tikilib istifadəyə verilib. Lənkəran Regional Diagnostika Mərkəzinin təyinatı dəyişdirilərək 70 çarpatıly regional mərkəzə çevrilib. Rayonlararası Onkoloji Xəstəxanasında, Ağciyər Xəstəlikləri Dispanserində və Uşaq poliklinikasında təmir işləri həyata keçirilib. İcbari Tibbi Sığorta üzrə Dövlət Agentliyinin dəstəyi ilə TƏBİB-in tabeliyində olan Lənkəran Rayon Mərkəzi Xəstəxanasında tibbin müasir tələblərinə cavab verən kardiologiya üzrə ürək-damar cərrahiyə şöbəsi açılıb, Liman Şəhər Ailə və Sağlamlıq Mərkəzində təcili və təcirsəlinməz tibbi yardım stansiyası, həmçinin Lənkəran şəhərində Süd Vəzi Diagnostika Mərkəzi və Çin Təbabət Klinikası istifadəyə verilib.

Son 22 ildə Lənkəran rayonunda mədəniyyət ocaqlarının əsaslı təmiri və tikintisi, tarixi mədəniyyət abidələrinin bərpası və konservasiyası istiqamətində uğurlu işlər həyata keçirilib. 2004-cü ildə N.Vəzirov adına Lənkəran Dövlət Dram Teatrı əsaslı şəkildə yenidən qurulub, 2006-cı ildə Xalq sənətkarlığı şəhərciyi, 2008-ci ildə Heydər Əliyev Muzeyi, 2015-ci ildə Lənkəran Tarix Diyarşınalıq Muzeyi (Xan evi) və Lənkəran Şəhər Mədəniyyət Mərkəzi əsaslı təmirdən sonra istifadəyə verilib. Dairəvi qalada əsaslı təmir işləri başa çatıb.

Prezident İlham Əliyevin idmanın inkişafına verdiyi önəm, diqqət və qayğı Lənkərandə də özünü göstərir. Burada "Zirvə" İdman Sağlamlıq Mərkəzi, futbol stadionu, Regional Boks Təlim Mərkəzi, Olimpiya İdman Kompleksi gənclərin istifadəsindədir.

Lənkəranın təbii gözəllikləri onun turizm məkanına çevrilməsinə səbəb olub. Burada "Palıdli sahil" və "Boşqoru" istirahət mərkəzləri, "Qafqaz" Turizm İstirahət Mərkəzi fəaliyyət göstərir. Ekoturizmin inkişaf etdirilməsi üçün Lənkəranın bir neçə kəndinə, çay plantasiyalarına, sitrus meyvə bağlarına səyahətə çıxılır. Bu məqsədlə İstisu qəsəbəsindəki "Yaşıl Çay" Fermer Təsərrüfatında 22 nəfərlik "Nilado" hoteli və hotel tipli kənd evləri tikilib. Həmçinin Lənkərandə "Salyut" hoteli, "Riva Hill Resort Lankaran", "De-

niz Hotel" adlı hotel-restoran kompleksləri fəaliyyət göstərir.

Həyata keçirilən layihələr yeni iş yerlərinin açılmasına vəsilə olmuşdur. 2003-2025-ci illər ərzində rayonda 54 mindən çox yeni iş yeri açılıb. Cari ildə qeyri-məşğul əhali üçün ödənişli əsaslarla 402 ictimai iş yeri yaradılıb.

Lənkərandə quruculuq işləri davam edir. Hər dəfə buraya yolun düşəndə neçə-neçə yeniliklə tanış olursan. Şəhərə daxil olanda yeni tikilən və inşası başa çatdırılan çoxmərtəbəli yaşayış binaları diqqəti özünə çəkir. Görülən işlər, həyata keçirilən tədbirlər hər bir lənkəranlının ürəyincidir. Lənkəran Rayon Ağsaqqallar Şurasının sədri Eldar Hüseynov deyir ki, dünyanın hər üzünü görüb, sovetlər vaxtı müxtəlif vəzifələrdə işləyib, Lənkəranın yaxşı və çətin günlərinin şahidi olub: "Keçən əsrin 70-ci illərində Ümummilli Lider Heydər Əliyev Azərbaycana rəhbərlik etdiyi vaxtlarda Lənkəran sürətlə inkişaf edir və sorğu keçmiş SSRİ-nin hər tərəfindən eşidilirdi. Rayon Moskvanın və o vaxtkı Leninqradın tərəvəz bazası hesab olunurdu. Azərbaycana gələndə hörmətli adamların demək olar ki, hamısı Lənkəran qonağı gəlirdi. O zamanlar da burada böyük quruculuq işləri aparılırdı. Həmin onono xalqın sevimlisinə çevrilən Prezident İlham Əliyev tərəfindən bu gün də davam edir. Hələ o vaxtlar "Cənub mirvarisi" sayılan Lənkəran indi sovet dövründə olduğundan qat-qat sürətlə inkişaf edir. Şəhərimiz tikinti meydançasını xatırladır. Yeni çoxmərtəbəli yaşayış evləri, sosial təyinatlı obyektlər bir-birinin ardınca tikilib istifadəyə verilir. Şəhərimiz durmadan abadlaşır, qəsəbə və kəndlərə yollar çəkilir. Rayonda çayçılıq, çəltikçilik, sitrus meyvəçiliyi Prezidentin imzaladığı sərəncamlar sayəsində dirçəlib. Əhalinin işgü, təbii qaza, içməli suya olan tələbatı yüksək səviyyədə ödənilir".

Tofiq Hüseynov Lənkəran Dövlət Universitetinin müəllimidir. Bildirir ki, bu qədim diyar respublikamızın elm-təhsil mərkəzlərindən biridir: "Burada ali məktəb, orta ixtisas təhsili verən kolleqlər, peşə təhsili liseyi, Azərbaycan Elmlər Akademiyasının Cənub Regional Mərkəzi və s. fəaliyyət göstərir. Universitetdə yüzlərlə tələbə müxtəlif ixtisaslar üzrə təhsil alır, onların təlim-tərbiyəsi ilə neçə-neçə elmlər doktoru, ayrı-ayrı sahələr üzrə fəlsəfə doktorları məşğul olurlar. Tələbələr in seçdikləri ixtisaslara mükəmməl iyyələnməsi üçün universitetimizdə son illər yeni korpuslar tikilib istifadəyə verilib. Lənkərandə yaşamaq, işləmək, hansısa təhsil ocağında təhsil almaq, mən dəyərdim ki, xoşbəxtlikdir. Ölkənin müxtəlif rayonlarından olan yüzlərlə gənc seçdikləri ixtisası pəyğələnməklə yanaşı, tələbəli həyatını mənalı yaşayırlar. Lənkəranın zəngin tarixi, görməli yerləri, turizm imkanları, təbiəti hər kəsə xoş hisslər oyadır. Təhsil almaqla bərabər, tələbələr in mədəni istirahət, asudə vaxtlarını səmərəli keçirməsi üçün Lənkərandə hər bir şərait vardır. Lənkəran Dövlət Dram Teatrı, Gənclər Evi, Olimpiya İdman Kompleksi tələbələr in sevimli yerleridir. Bütün bu şərait müstəqilliyimiz dövründə, regionların sosial-iqtisadi inkişafı dövlət proqramlarının icrası nəticəsində yara-dılıb. Lənkəran bu gün də inkişaf yolunda-dır. Şəhər rəhbərliyi Lənkəranın abad olması, yeni iş yerlərinin açılması, həyat şəraitinin yaxşılaşması üçün əlindən gələni əsirgəmir.

Bəlo bir deyim var: "Gözəllik endür, doqquzu dondur". Böyük Yaradan Lənkəran torpağına nə desən verib. Vüqarlı dağlar, ən nadir ağaclarla örtülü zümrüd donlu meşələr, bol sulu çaylar, mavi dəniz. Subtropik iqlim şəraitinə malik olan Lənkəran ətirli çayı, limonu, naringisi, portağalı, feyxosaı və digər nemətləri ilə məşhurdur. Çöl quşlarından, kütüm bəlgindən bəşirilən ləvəngi, müxtəlif növ plovlar onun vizit kartıdır. Bir də insanları nənəni səmimiyyəti, qonaqpərvərliyi və yaşamaq həvəsi. Bunlar təbiətlə cəmiyyətin ayrılmaz olduğunu, həmahəng səsləndiyini, bir-birini tamamladığını göstərir və o zaman susmaq mümkün olmur.

Əsrlər ötsə də başının üstə, Ruhuna, hüsnünə gəlir tədən. Elə buna görə deyirəm ki, mən, Məminin yaşıdı qoca Lənkəran, Məşallah, yamanca cavanlaşırsan.

Seyran CAVADOV, "Azərbaycan"

Ağcabədi bələdiyyəsi nümünə göstərir

Bu yerli özünüidarəetmə qurumu vergi daxilolmaları üzrə kənd rayonları sırasında birincidir

Ölkədə aqrar sektorun inkişafında örnəyə çevrilən Ağcabədi sosial-iqtisadi həyatın digər sahələrində də uğurlara imza atır, mütərəqqi texnologiyaların, qabaqcıl təcrübənin, elmi yeniliklərin tətbiqini yaradıcılıqla təmin edərək Azərbaycanı yüksəlişdən geri qalır.

Rayon mərkəzi, kəndlər, qəsəbələr abad görkəmi ilə diqqət çəkir, məmnunluq doğurur. Şəhərin ən ucqar küçələrinə, kənd yollarına asfalt örtük salınır. Rayon sakinləri daha qazdan, sudan, işıqdan gileyli deyillər. Çünki dövlətin böyük və davamlı qayğısından hər evə, hər ailəyə pay düşür.

Son günlərini yaşadığımız 2025-ci il tarixə çevrilib. Bu il də Ağcabədinin sosial-iqtisadi həyatında qazanılmış nailiyyətlərlə yadda qalacaq. Cari il təsərrüfat, abadlıq-quruculuq işləri həyata keçirilmiş, əhalinin güzəranı yaxşılaşmış, məqsədyönlü qaydada yaradılmış sağlamlıq mərkəzi-psixoloji mühit sayəsində vətəndaş məmnunluğu təmin edilmişdir.

Rayonun ictimai-siyasi həyatında ön əlamətdar hadisələrdən biri haqqında söhbət açmaq istəyirik. İnkaredilməz reallıqdır ki, yerli özünüidarəetmə orqanı olan bələdiyyələrin fəaliyyətsizliyi çox zaman tənqid hədəfi olur. Dövlət səviyyəsində bələdiyyələrin işini canlandırmaq, onların səmərəli fəaliyyəti üçün müəbit şərait yaratmaq, onlara zəruri qayğı və diqqət göstərmək Ağcabədi rayonunun təmsalında öz gözəlliklərini verir. Bələdiyyə idarəetməsində təmərküzləşmə, əvvəlki dövrə nisbətən iri bələdiyyələrin yaradılması real müsbət nəticələr verir. Əgər əvvəlki dönmədən Ağcabədidə 41 bələdiyyə vardısı, ötən seçkilərdən sonra onların sayı 15-ə enmişdir. Əvəzində bələdiyyə qurumları vasitəsilə əhaliyə göstərilən müxtəlif xidmətlərin keyfiyyəti xeyli yaxşılaşmışdır.

Ağcabədi bələdiyyəsi rayon mərkəzi ilə yanaşı, Şənlik, Nəcəf-qulubəyli və Aşağı Avşar kəndlərini əhatə edir. Bu yaşayış məntəqələrində 52 min nəfər yaşayır. Az deyil, ölkəmizdə bəzi rayonların əhalisi təxminən bu qədərdir.

Müdirilər "elin gözü tərəzidir" deyiblər. Ötən il bələdiyyə seçkilərində Ağcabədi bələdiyyəsinə namizədlər haqqında səslənən bəzi fikirlərin qərəzli və subyektiv olduğunu ən böyük hakim olan zaman təsdiqlədi. O vaxt müxalif mövqedən çıxış edənlər bu gün elin-obanın məmnunluğunu görüb səhvliqlərini etiraf edir, xalqın seçiminə hörmətə yanaşırlar. Sıradan sadə bir faktı xatırlamaq yerinə düşər. Ötən bələdiyyə seçkiləri ərəfəsində Şənlik kəndindən Şəhid atası Qənbər Ağayev də namizəddiyyəti irəli sürmüşdü. Hər zaman ara qarışdırıb bulanaq suda baldıq tutmağa addım etmiş bir qrup bələdiyyə sədri olmağın möhz onun haqqı olduğunu ictimai yerlərdə, sosial şəbəkələrdə uca səslə, həm də israrla bildirir, seçkilərdə guya demokratik prinsiplərin pozulduğunu döndə-döndə vurğulayırdı. Amma həyata sərraf gözü ilə baxan el-oba seçimində yanılmadı. Sonda bu vəzifəyə layiq olan namizəd qazandı. Bu yaxınlarda Ağcabədi Rayon İcra Hakimiyyəti başçısının ərazidə keçirdiyi səyyar qəbulda söz alıb danışan Şənlik kənd sakini Şəhid atası Qənbər Ağayev dedi ki, camaatımız Ağcabədi bələdiyyəsinin işindən çox razıdır. Sadə olsunlar, hər sözümlə qayğı ilə yanaşırlar.

Ağcabədi bələdiyyəsi cari il üz ağılığı ilə başa vurur. İl ərzində bələdiyyə fəaliyyətinin əsas istiqaməti Şəhid ailələrinə, qazilərə, azmətinatlı ailələrə davamlı qayğıın təmin etməkdən ibarət olmuşdur. Faktlara nəzər salaq. Qurban bayramı münasibətilə 20 Şəhid ailəsinə ərzaq bağlaması çatdırılmışdır. İki azmətinatlı ailəyə yaş mərasimi üçün maddi yardım edilmişdir. Ali məktəbə qəbul olmuş iki azmətinatlı ailənin övladının hər birinə 1000 manat hədiyyə edilmiş, yeni dərs il ərəfəsində 25 azmətinatlı ailənin uşaqlarına məktəbli forması, ayaqqabı, çanta və digər məktəb ləvazimatları verilmişdir. 8 Noyabr - Zəfər Günü ərəfəsində isə 22 Şəhid ailəsinə bayram sığatı çatdırılmış, bələdiyyənin vəsaiti hesabına Şəhid analarının Qəbələ şəhərinə səfəri təşkil olunmuş, Beynəlxalq Əlillər Günü münasibətilə 33 nəfər əlillə maddi yardım edilmişdir.

2025-ci ilin nəticələri sırasında abadlıq-quruculuq işləri də geniş yer alır. Şəhərdəki iki körpü əsaslı təmir edilmiş, əlavə bir körpü inşa edilib əhalinin istifadəsinə verilməmişdir. Bələdiyyənin balansında olan 6 qəbiristanlıq il ərzində iki dəfə təmizlənməmiş, ərəzili abadlaşdırılmışdır. Bu tədbirlər təbii ki, əhali tərəfindən minnətdarlıqla qarşılanmışdır. İl ərzində həmçinin yol infrastrukturunun yaxşılaşdırılması sahəsində də xeyli iş görülmüşdür. Şənlik kəndində və şəhər ərazisində bəzi ara yollara çmqlı döşənməmişdir.

Cari ilin 11 ayı ərzində Ağcabədi bələdiyyəsi 800 nəfərdən çox vətəndaşı qəbul etmişdir. Onların təklif və müraciətlərinə həssaslıqla yanaşılmış, "Xalq üçün, xalqa xidmət naminə" prinsipi əsas götürülmüşdür.

Ağcabədi bələdiyyəsinin sədri İsmayıl Rəsulov illərin ayrıcında fikirlərini bizimlə də bölüşdü: "Başa çatmaqda olan 2025-ci ilin uğurları çoxdur. Amma əsas odur ki, əhalinin böyük əksəriyyəti fəaliyyətimizdən razıdır. Çalışırıq ki, əhaliyə nümənuvi xidmət edək, onlarda məmnunluq yaratmağa nail olaq. Yadda qalan, minnətdarlıq doğuran işlərimiz çox olsa da, görülsə işlərimiz də az deyil. Yeni ildə kommunal xidmətlərin təşkili və bəzi yeniliklər etməyi nəzərdə tuturuq. Bir vacib məsələ isə bələdiyyə torpaqlarının alqı-satqısının təkmilləşdirilməsidir. Bu ıllarsa, bütçəmiz daha da böyüyər. Bu ilin 11 ayı ərzində ölkə üzrə şəhər bələdiyyələrinin (Bakı və Sumqayıt istisna olmaqla) vergi daxil olmaları üzrə artım göstəricilərinə birinci yerdəyik. Keçən ıllı müqayisədə 6 dəfə artıma nail olmuşuq. Əsas hədəfimiz yeni ildə yeni istehsal sahələri yaratmaq, əhalinin faydalı məşğulluğunu təmin etməkdir".

Lazım QULİYEV, "Azərbaycan"

Vətən oldu oğullar

Mühüd ORUCOV...

Düşmən dərinliklərinə sızıb dəfələrlə ona qan udduran əfsanəvi kəşfiyyatçı...

Aprel döyüşlərinin onurğa sütunu...

Azərbaycan Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrinin şəhid kapitanı...

Adı hər zaman torpağını, millətini, bayrağını canından çox sevən qəhrəman kimi anılan vətən oğlu...

Sanki tanrı Mühüdü bu dünyaya kəşfiyyatçı olmaq üçün götirmişdi, həm fiziki, həm mənəvi anlamda. Qədd-qamətli, baxışlarından daim zəhm yağan bu igidin yanında hər zaman düşməne qarşı çarpışmağa hazır döyüşçü ruhu yatırdı.

Qədim türk eli Qazaxın Fərəhli kəndində dünyaya göz açan Mühüd ta uşaqlığından elə bil od-alov idi, heç bir qorxu bilməz, təhlükələrin üzərinə hamıdan əvvəl cəsarətlə atırdı və bütün mübarizələrində də qalib çıxdı. Kəndlərinin düşmən mərmilərinin hədəfinə çevrilməsinə körpə yaşlarından şahidlik edən Mühüdin qanına qisas hissi zərrə-zərrə hopurdu, torpaqlarımızın işğalı ilə heç cür barışa bilmir, həyatının gələcək istiqamətində də elə bu vətənpərvərlik hissləri yön verirdi.

Beləcə, Mühüd Orucovun Cəmiş Naxçıvanski adına hərbi liseyində başlayan və Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbindən (Heydər Əliyev adına Hərbi İnstitut) keçərək döyüş meydanlarına uzanan şərəfli hərbiçiyolu onu Aprel zəfərinə, insanlığın şəhidlik məqamına ucaltırmışdı.

Şərəf illəri

Kapitan Mühüd Qurban oğlu Orucov 13 iyul 1984-cü ildə Qazax rayonunun Fərəhli kəndində anadan olub. 1999-2002-ci illərdə C.Naxçıvanski adına Hərbi Liseyi və 2002-2006-cı illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini bitirib. 2006-2007-ci illərdə Silahlı Qüvvələrin Təlim Tədris Mərkəzində zabıt ixtisası kursunu bitirərək müdafiə nazirinin əmri ilə kəşfiyyat ixtisası üzrə tağım komandiri vəzifəsinə təyin olunub və sonra xidmətini Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə davam etdirməyə başlayıb. Xidməti zamanı uğurlu nəticələr əldə etdiyinə görə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrdə qısa müddətdə kəşfiyyat qrup komandiri vəzifəsindən kəşfiyyat tabor komandiri vəzifəsinə kimi yüksəlib.

Xidməti dövründə çox sayda fəxri fərmanlarla və 5 medalla müdafiə naziri və

yüksəkliklərində dalğalandırmaları tezliklə digər ərazilərimizin də düşməndən azad edəcəyinin müjdəsi, Şuşa Zəfərinin cərgisi oldu.

Çox təəssüf ki, böyük qələbəni görməyə XTQ-nin tabor komandiri kapitan Mühüd Orucovun ömrü yetmədi. Aprel döyüşlərində son damla qanıma qədər döyüşçü şəhadət zirvəsinə ucaldı.

Dördgünlük Aprel döyüşləri zamanı Ermənistan ordusu dayanmadan Azərbaycan Ordusunun cəbhə bölgəsindəki postlarına hücumlar edirdi. Mühüd Orucovun rəhbərlik etdiyi xüsusi təyinatlı tabor döyüşlərdə fəallıq göstərirdi və əsas istiqamətdə düşməne qarşı mətanətlə vuruşurdu. Strateji əhəmiyyəti olduğu üçün düşmən bu postu ələ keçirməyə cəhd edir və əsas qüvvələrini də elə bu istiqamətdə cəmləmişdi. Mühüd Orucovun rəhbərlik etdiyi tabor düşməne göz açmağa imkan verməyərək onun bütün canlı qüvvəsini

kapitan Mühüd Orucov onların hər birinin qəlbini qəhrəmandı.

XTQ mənsubu polkovnik-leytenant Mahir Babayev Mühüd Orucovla birlikdə 2002-2006-cı illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbində oxuyub. M.Babayev deyir ki, Mühüd Orucov hərbi məktəbdə oxuduqları zamanıdan fiziki hazırlığına, savadına, bacarığına görə həmişə seçilirdi:

- Mühüd kəşfiyyatçı ixtisasında oxuyurdu və qarşıda peşəkar kəşfiyyatçı olmaq üçün öz üzərində çox çalışırdı. Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr kursunu bitirdikdən sonra XTQ-yə xidmətə gəldim və biz həradasa iki ilə yaxın müddət ərzində Mühüdlə bir otaqda qaldıq. O, burada xidmətə mənəndən əvvəl gəldiyi üçün bir müəllim kimi Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrlə əlaqədar hər bir şeyi öyrənməkdə mənə çox kömək oldu. Savadlı, bacarıqlı, fiziki ha-

şəhid etmişdi. Ondan sonra Mühüdə qisas alınması üçün döyüş tapşırığı verilmişdi. Mühüd öz xüsusi təyinatlı kəşfiyyat qrupu ilə düşmən blendajını partladaraq güclü zərbə vurub, canlı qüvvəsinə çox ciddi itki vermişdi.

Mühüdə verilən bütün döyüş tapşırıqları uğurla nəticələnirdi. Mühüd Orucovun ümumilikdə Xüsusi Təyinatlıların mənsubu olaraq Azərbaycan Ordusundakı yüksək uğurları təkcə əməliyyat tapşırıqları, yaxud döyüşlərlə ölçülmür. O, xüsusi təyinatlıların hazırlanmasında böyük rolunu alan şəxslərdən biri idi. Mühüdin tabor komandiri kimi hərbi təlimlərdə peşəkar kadrların yetişdirilməsində böyük əməyi vardı. Tələbkar tabor komandiri öz biliyini, təcrübəsini yetişdirdiyi kadrlara da məharətlə ötürürdü və o da təsadüfi deyildi ki, Mühüd Orucovun taboru həmişə birinci yerdə olurdu.

Bu gün Mühüdin adı gələndə döyüş yoldaşları deyir ki, o, bizim qəlbimizdə həmişə milli qəhrəmandır. Biz hamımız hər zaman "Mixaylo" deyə çağıracağımız Mühüd Orucovu Aprel döyüşlərinin simvolu sayırıq. Mühüd Orucovun şəhidliyi növbəti bizə - Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrə, ümumilikdə Azərbaycan Ordusuna böyük itki oldu. Əgər o şəhid olmasaydı, əminəm ki, Vətən Müharibəsi Qəhrəmanı, öz arzuları kimi general olacaqdı...

Onun həmişə dediyi bir sözü var idi ki, ya general olacam, ya da ki, şəhid. Allahın qisməti belə oldu ki, ona şəhidlik qismət oldu...

Xüsusi təyinatlıların "Alfa"sı

2002-2006-cı illərdə Heydər Əliyev adına Azərbaycan Ali Hərbi Məktəbini Mühüd Orucovla bir yerdə oxumuş XTQ

mənsubu, ehtiyatda olan polkovnik-leytenant Bəhruz Abdurəhmanov söylədi ki, onlar hərbi təhsil ocağının ilk iki ilini bir sinifdə oxuyub, daha sonra isə ayrı təqimlərdə olublar:

- XTQ-də xidmət etmək üçün qəbul könüllüdür və altı aydan bir gəlib ora seçilməlidir. Əgər son istəyirsən və tələb olunan parametrlərə, boy, yaş və sair şərtlərə uyğunsansa, altı ay kurs keçərək uğur qazanırsansa, xidmət edirsən. Mən 2010-cu ildə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrə gələndə Mühüd artıq kursu keçib burada xidmət edirdi və mən də onun qrupuna düşdüm. Mühüd qrup komandiri idi, mən isə onun müavini. Doqquz ay xidmətimizdən sonra yeni bir qrup yaradıldı və mənə başqa qrupa verildilər. Ondan sonra Mühüdlə 2015-ci ildə yenidən bir birləşmə oldum. Həmin il o, bizə tabor komandiri vəzifəsinə gəldi. Bizim birlikdə keyli döyüş tapşırığımız oldu. Mühüd Orucov çox bacarıqlı, inadkar, istədiyini əldə edəndə qədər durmayan əzmkar bir insan kimi də bütün döyüş yoldaşlarının xatirində qalıb. Adətən Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin mənsublarına, orada xidmət edən şəxslərə deyirlər ki, ora canavar yuvasındır. Əgər ora canavar yuvasındırsa, Mühüd də oranın "Alfa"sıdır. 2016-cı ilin aprel hadisələrində Mühüd olduğu postda, hansı ki onu döyüşçü almışdılar, son nəfəsinə qədər vuruşdu, onu tərk etmədi və orada igidliklə şəhid oldu.

Mühüd Orucov daim ehtiramla, hörmətlə yad ediləcək. Allah qəhrəman şəhidimizə rəhmət eləsin.

Mühüddən sonra...

Kapitan Mühüd Orucov hər zaman döyüş tapşırıqlarını şəxsən özü yerinə yetirmək üçün can atdı. Nə istirahətini düşündü, nə hansısa təhlükəli, çətin tapşırığı onu bu yoldan çəkəndirdi. Cəsarətli, qorxmaz kəşfiyyatçı düşmən üzərinə hər zaman ürayındı və uşaqlığından böyütdüyü qəzəb atəşi ilə getdi, hər dəfəsində də onu yerlə-yeksan edərək qayıtdı.

Qaya kimi sırt və sarsılmaz Azərbaycan oğlu hərbi gündəliyinə çoxsaylı qürrülu və qəlibiyyotlarla dolu səhifələr yazdı, 32 illik qısa ömür yoluna böyük qəhrəmanlıqlar sığdırdı...

Beləcə, Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin əfsanəvi kəşfiyyatçısı şəhid kapitan Mühüd Orucov adını Azərbaycan hərbi tarixinə və xalqımızın qəlbinə unudulmaz qəhrəman kimi həkk etdi.

*Yasəmən MUSAYEVA,
"Azərbaycan"*

“Böyük qayıdış” proqramı sürətlə icra olunur

Xocavəndin Sos, Xocalının Seyidbəyli və Təzəbinə kəndlərinə köçən ailələrə evlərinin açarları təqdim olunub

Prezident İlham Əliyevin tapşırığına uyğun olaraq, işğaldan azad edilmiş ərazilərə Böyük qayıdış davam edir. AZƏRTAC xəbər verir ki, bu mərhələdə Xocavəndin Sos kəndinə 21 ailə - 94 nəfər köçürülüb. Yola salınan ailələr doğma yurdlarına qovuşublar.

Xocavənd rayonu Sos kəndinə köçən ailələr qarşılandığından sonra onlara ANAMA-nın əməkdaşları tərəfindən minə və partlamamış hərbi sursatların yaratdığı təhlükələr barədə ətraflı məlumat verilib. Ailələrə tanışmadıqları naməlum əşya və cisimlərdən uzaq durmaları, belə hallarla qarşılaşdıqları təqdirdə isə aidiyyəti qurumlarla məlumat vermələri tövsiyə olunub.

Növbəti köç qərvanı ilə Sos kəndinə çatan ailələrin evlərinin açarları təqdim olunub.

Açarların təqdim olunması mərasimində Ağdam, Füzuli və Xocavənd rayonlarında Azərbaycan Respublikası Prezidentinin xüsusi nümayəndəliyinin, Qaçqınların və Məcburi Köçkünlərin İşləri üzrə Dövlət Komitəsinin əməkdaşları və digər rəsmi şəxslər iştirak ediblər.

Ailələrin sevincə açarları qəbul edərkən, öz evlərində məskunlaşmaqla yanaşı, sosial şəbəkələrdə verilən məlumata görə, bu mərhələdə 85 nəfərdən ibarət 20 ailə doğma yurtda döndü. Ailələrdən 10-u, yeni 41 nəfəri Seyidbəyli kəndində, digər 10 ailə, 44 nəfər isə Təzəbinə kəndində yeni bərpa edilən yaşayış evləri ilə təmin olunub.

Öz doğma yurdlarına qovuşan ailələrə mənzillərinin açarları təqdim edilib. Mərasimdə çıxış edən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında xüsusi nümayəndəsinin müavini Sobuhi Qəhrəmanov bildirib ki, azad edilmiş ərazilərdə yaşayışın bərpa və dayanıqlı məskunlaşmanın təmin edilməsi dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biridir.

* * *

Dekabrın 16-da Xocalı rayonunun Seyidbəyli və Təzəbi-

nə kəndlərinə də keçmiş məcburi köçkünlərin daha bir qrupunun növbəti köçü olub. Köç qərvanı Ağdam rayonunun Dördyol ərazisindən yola salınıb.

Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında Bərpə, Tikinti və İdarəetmə Xidmətinin İctimaiyyətlə əlaqələr şöbəsinə verilən məlumata görə, bu mərhələdə 85 nəfərdən ibarət 20 ailə doğma yurtda döndü. Ailələrdən 10-u, yeni 41 nəfəri Seyidbəyli kəndində, digər 10 ailə, 44 nəfər isə Təzəbinə kəndində yeni bərpa edilən yaşayış evləri ilə təmin olunub.

Öz doğma yurdlarına qovuşan ailələrə mənzillərinin açarları təqdim edilib. Mərasimdə çıxış edən Azərbaycan Respublikası Prezidentinin Xankəndi şəhərində, Ağdərə və Xocalı rayonlarında xüsusi nümayəndəsinin müavini Sobuhi Qəhrəmanov bildirib ki, azad edilmiş ərazilərdə yaşayışın bərpa və dayanıqlı məskunlaşmanın təmin edilməsi dövlət siyasətinin əsas istiqamətlərindən biridir.

* * *

Dekabrın 16-da Xocalı rayonunun Seyidbəyli və Təzəbi-

xüsusi təyinatlı qüvvələr komandanı tərəfindən təltif edilmişdir. 2008-ci, 2014-cü, 2015-ci illərdə Türkiyədə Xüsusi Təyinatlı Qüvvələr, Paraşüt, Qoruma və Komando kurslarını müvəffəqiyyətlə bitirərək sertifikatlar almışdır.

Özünü peşəkar zabıt, kəşfiyyatçı kimi yetişdirən, daim üzərində çalışan Mühüd Orucov dəfələrlə öz təbəçiliyində olan şəxsi heyəti ilə düşmən arxasına sızaraq xüsusi təyinatlı qüvvələr komandanı general polkovnik Hikmət Mirzəyev tərəfindən verilən döyüş tapşırığını uğurla icra etmişdir. Ermənistanın kəşfiyyat-təxribat qruplarının təmas xəttini kəçməyə cəhd göstərərək sobəbindən 2014-cü il iyulun 31-dən avqustun 1-nə keçən gecə Ağdam və Tərtər rayonları ərazisində Azərbaycan və Ermənistan qoşunlarının təmas xəttində toqquşma baş verdiyi 3 gün ərzində davam edən döyüşlərdə kapitan Mühüd Orucov göstərdiyi şəxsi şücaətlə fərqlənib. Həmin zaman düşmənin Azərbaycan Ordusuna məxsus postu almaq üçün yayılmış atəşi açması nəticəsində postdakı bir neçə zabıt yaralanmış, əsgərlər şəhid olmuşdu. Kapitan Mühüd Orucov yayılmış atəşinə rəğmən posta girib, oradan yaralı zabitləri çıxarda bilmişdi. Post silah-sursatla təmin edilmiş, düşmən layiqli cavabını almış və qarşı tərəf böyük itkilər verərək geri çəkilməyə məcbur qalmışdı.

Azərbaycanın hərbi tarixinə qızıl hərflərlə yazılmış Avqust döyüşlərində göstərdiyi qəhrəmanlıq nümunəsinə görə Mühüd Orucovun əli səviyyədə mükafatlandırılıb. Belə ki, həmin döyüşlərdən az sonra Xüsusi Təyinatlılar Komandanı Mühüd Orucova xüsusi hazırlaşmalı olduğuunu deyir. Həmin zaman Prezident, Silahlı Qüvvələrin Ali Baş Komandanı İlham Əliyev döyüş bölgəsini ziyarət etmiş, kapitan Mühüd Orucovla və onun döyüşçü yoldaşları ilə görüşmüş, onlara döyüşdə göstərdiyi xüsusi şücaətinə görə komandan kimi öz adından və Azərbaycan xalqı adından təşəkkür etmişdi. Mühüd Orucovun əlini sıxaraq gələcək əməliyyatlarda uğurlar arzu edən Prezident ona xatirə üçün qızıl saat da hədiyyə etmişdi.

Son döyüş, Mühüdin çin olan arzusu

Onilliklərdən sonra Azərbaycan hərbiçisi Aprel döyüşlərində qazanılan şanlı zəfər sayəsində ilk dəfə işğaldan azad edilən torpaqlarımıza qədəm qoydu. Mühüd Orucov və yüzlərlə qəhrəman Azərbaycan oğlunun böyük şücaətlər göstərərək bayrağımızı Lələtopa yüksəkliyinə və Talış kəndinin hakimi (indiki Suqovuşan)

məhv etmişdi. Buna görə də postu almağın mümkünsüz olduğunu anlayan erməni tərəfi onu almaq üçün zirehli hərbi texnikasını bu istiqamətə yönəltdi. Çoxsaylı tanklar hər iki tərəfdən postu nişan alaraq yayılmış atəşləri açır, hər dəfəsində də istehkamlar zədələndirdi. Ancaq Mühüd Orucov bir addım da olsun geri çəkilməyi düşünmür, son ana qədər düşmənin canlı qüvvəsinə, ağır texnikasına qarşı qəhrəmancasına döyüş aparır. Növbəti zərbələrin birində ağır artilleriyadan atılan mərmilərin qəlpələri kapitanın bədəninə düşür. Azərbaycan Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrinin qəhrəman kəşfiyyatçısı Mühüd Orucov yaralı halda son damla qanıma kimi, son nəfəsinə kimi döyüşərək şəhid olur.

Aprel döyüşlərində kapitan Mühüd Orucovun şəxsi qətiyyəti, əzmi, igidliyi sayəsində ön postu qoruyub saxlamaq mümkün olmuşdu. Qısa zaman ərzində Azərbaycan Ordusu hücumlarını kəskinləşdirmiş, düşmənin bütün mövqelərini vuraraq darmadağın etmişdi. Uğurlu nəticələndirən döyüş sayəsində hərbi strateji əhəmiyyətə malik Lələtopa yüksəkliyi illərdən sonra azadlığa qovuşdurulmuşdu. Şəhadəti ilə doğmalarını, el-obasını, mənsubu olduğu Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin hər bir üzvünü yasa boğan kapitan Mühüd Orucovu son mənzilə yola salmaq üçün minlərlə insan bir yerə toplaşmışdı. Ön sırada isə onunla döyüşlərdə çiyin-çiyinə vuruşmuş zabıt yoldaşları dayanmışdı. Hər birinin ürəyində isə Mühüd Orucov və Azərbaycanın bütövlüyü uğrunda bu torpağa canını qurban verən vətən övladlarının qisas hissi, gözlərində qəzəb atəşi...

2016-cı il aprelin 2-dən 3-nə keçən gecə Tərtər-Goranboy istiqamətində Azərbaycanın ərazi bütövlüyü uğrunda gedən döyüşlərdə qəhrəmancasına vuruşaraq şəhidlik zirvəsinə ucalan kapitan Mühüd Orucov göstərdiyi qəhrəmanlığa görə ölmüşündən sonra Prezidentin sərəncamı ilə "İgidliyi görə" medali ilə təltif edilib. 2016-cı ildə Qazax şəhərinin mərkəzində adına bulaq kompleksi tikilib. Eyni zamanda xatirəsini əbədiləşdirən daha bir bulaq Fərəhli kəndinin girişində tikilib.

"Qarabağa doğru" sonadlı filmi kapitan Mühüd Orucov, baş leytenant Elvin Namazov və əsgər Orxan Əliyevin əziz xatirəsinə həsr olunub. Ailəli idi. Əkiz oğul övladı yadigar qalıb.

Təkbəsinə 40 düşmən xüsusi təyinatlısını məhv edib

Şəhidin həmsəhbət olduğumuz Xüsusi Təyinatlı Qüvvələrin mənsubları olan zabıt yoldaşları bir ağzıdan sözləyirlər ki,

Mədəniyyət

• Ədəbi simalar

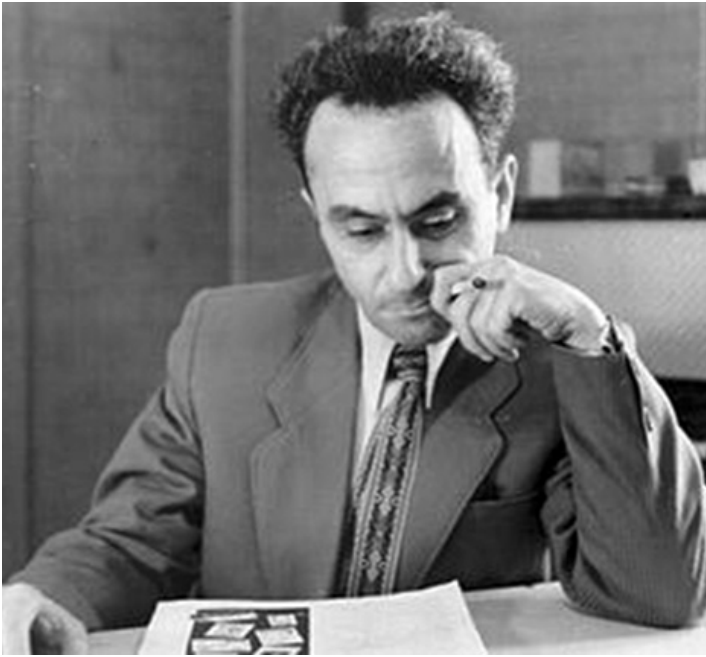
Yaradıcı insanlar xoşbəxtdirlər ki, zaman-zaman yazdıqları əsərləri ilə daim xalqın yaddaşında yaşayır, həmişə sevilir, tez-tez xatırlanırlar. Tanınmış şair Zeynal Cabbarzadə də belə xoşbəxt insanlardandır. İnsanlar onun yazdığı şeirləri bu gün də böyük həvəslə oxuyur, şairin sözlərinə bəstələnmiş mahnıları maraqla dinləyirlər. Zeynal Cabbarzadə şeirlərinə ən çox mahnılar bəstələnən şairlərdən biridir. Onun sözlərinə 250-dən çox bir-birindən gözəl mahnı bəstələnib.

Təbii ki, belə səadət hər şairə nəşib olmur. Çünki hər yazılan şeirə də mahnı qoşulmur. Deməli, Zeynal Cabbarzadənin yazdığı şeirlər axıcılığı, mənə dərinliyi, sos və söz düzümlü, ifadə tərz və başqa müsbət xüsusiyyətləri ilə daim bəstəkarların diqqətini özünə cəlb edib. Buna görə də zaman-zaman görkəmli sənətkarlar Səid Rüstəmov, Cahangir Cahangirov, Tofiq Quliyev, Ağabəki Rzaeva, Emin Sabitoğlu və başqaları şairin yaradıcılığına üz tutmuş, onun şeirlərinə mahnılar bəstələmişlər.

Bələcə, bu gün də sevə-sevə dinlənən bir-birindən gözəl "Azərbaycanım", "Neftçilər", "Öziz vətən", "Bakı", "Sürəyya", "Badamlı", "Çay mahnısı", "Ay qız", "Sən mənim sən, mən sən", "Neyləsin", "Alagöz" və başqa mahnılar yararmışdır. Bu mahnıları dinləmişdən əvvəl "sözləri Zeynal Cabbarzadəndir" ifadəsini eşidirik. Yəqin ki, bu sözləri gələcək nəsillər də eşidəcək və həmin mahnıları heyranlıqla dinləyəcəklər.

Bu günlərdə 105 yaşı tamam olacaq Zeynal Cabbarzadənin yaradıcılığına yüksək qiymət verən Xalq şairi Rəsul Rza yazmışdı: "Mən Zeynal Cabbarzadənin bir sıra şeirlərini oxuyandan sonra belə qənaətə gəldim ki, Zeynal poetik imkanlarını xüsusiylə açan və bütünlüklə açmamış bir şairdir. Onun elə şeirləri vardır ki, şairin yolu, ümumi şeir yaradıcılığımızda tutduğu mövqə, onun ədəbiyyatımıza gətirdiyi sərvət haqqında var səsimizlə danışmağa bizə haqq verir, daha doğrusu, bunu etməyə borclu olduğumuzu təkidlə bizə xatırladır".

Zeynal Cabbarzadənin ömrü yoluna nəzər salanda öy-

ticəsində eşitmə və görmə qabiliyyətini itirmişdir. Bir müddət hospitalda müalicə olunmuşdur. 1943-cü ildə xəstəliyinə görə baş leytenant rütbəsi

dir. Onun uşaqlar üçün yazdığı şeirlərindən xoş avaz, sevgi, məhəbbət duyulur. Buna görə də uşaqlar bu şeirləri böyük maraqla oxuyurlar. Şairin "Ba-

şearlarını yazıb. Qan və ölüm qoxulu bu şeirlər 1946-cı ildə işıq üzü görmüş "Xanımın" adlı ilk kitabında toplanıb. "Mənim qardaşım", "Təzə evin uşaqları", "Ata və oğul", "Kamranın yuxusu", "İlk dərş səhəri", "Yatın, balalar", "Uşaqlar, ay uşaqlar" və başqa şeirlərində də şair sonsuz sevgisini uşaqlara bildirib, onların xoşbəxt boya-başa çatmaları üçün arzu və istəklərini poetik şəkildə ifadə edib.

Zeynal Cabbarzadə yalnız şeirləri ilə deyil, həmçinin kinofilmlərə yazdığı mahnı mətnləri ilə də şöhrət qazanmışdır. Xatırladaq ki, bu gün də tamaşaçıların böyük maraqla baxdıqları "Ögey ana" filmində "İnsaatçılar mahnısı", "İsmayılın mahnısı", "Onu bağışlamaq olarmı?" filmində "Gəldi bahar", "Lirik mahnı" və başqa mahnıların mətnləri Zeynal Cabbarzadənin yaradıcılığının məhsuludur.

Z.Cabbarzadənin qələmindən bir-birindən maraqlı, dəyərli əsərlər meydana gəlib. Şair yaradıcılıq illərini həyatının ən gözəl anları kimi təsvir edərək yazırdı:

*Ürayım dəryadın, çağlayır coşur,
Gül-çiçək gətirir bahardan soray.
Təbiət eşiqinə nəğmələr qoşur,
Xoşdur bu dünyada baxtiyar olmaq.*

har gəlir", "Səhər-səhər", "Qum", "Quşlar", "Qatar gəlir" və başqa şeirlərində bu müsbət cəhətləri aydın görmək mümkündür.

Zeynal Cabbarzadənin yalnız şeirlərini deyil, poema və mənəm nəğmələrini də uşaqlar böyük maraqla oxuyurlar. Çünki sair bu əsərlərdəki hadisələri olduqca maraqlı bir şüjet xətti üzərində qurub. Qələmə aldığı əhvalatları zəngin bədii oxucular da poema və mənəm nəğmələri həvəslə oxuyur, əsərdə baş verən hadisələrin hansı sonluqla bitəcəyini səbirsizliklə gözləyirlər. "İçərişəhər", "Qəhrəman oğlu", "Bizim metro", "Uca dağlar başında", "Ali və şah", "Çinar", "Lovğa göbələk", "Meşədə" və başqa poemaları, mənəm nəğmələri bu gün də sevilə-sevilə oxunur.

Şair iştirakçısı olduğu döyüşlərdən yaranan təəssüratlarını da nəzmə çəkib, cəbhə

Azərbaycan Yazıçılar Birliyinin üzvü olan görkəmli şair Zeynal Cabbarzadə həm də "Nətvən" klubunun müdiri, "Ədəbiyyat qəzeti"ndə ədəbi işçi, "Pioner" jurnalının məsul katibi vəzifələrində işləmişdir. Yaradıcılığını yüksək qiymətləndirən dövlətimiz 1972-ci ildə şair Zeynal Cabbarzadəyə Azərbaycan SSR "Əməkdar mədəniyyət işçisi" adı vermişdir. Həmçinin xidmətlərinə görə müxtəlif illərdə bir sıra medal və fəxri fərmanlarla təltif edilmişdir.

Tanınmış şair Zeynal Cabbarzadə 1977-ci il yanvarın 20-də, soyuq bir qış günündə dünyasını dəyişmişdir. Anadan olmasının 105 illiyi tamam olan şair ürkəklərdə, qəlblərdə yaşayır.

Vahid MƏHƏRRƏMOV,
"Azərbaycan"

• Musiqi dünyası

Sənətkar ömrü

Musiqi sevgisi uşaqlıq illərindən könlünə yol tapıb. Ruhunu pərvazlandıran nəğmələri qəlbi ilə dinləyib. Onların nə zaman yaddaşına köçdüyündən xəbəri belə olmayıb. Sonra asta-asta həmin mahnıları zümzümə etməyə başlayıb. Elə doğmaları, yaxınları Süleyman Zeynalovun məlahətli, bənzərsiz səsinin olduğunu da belə biliblər...

Müsaibimiz yetmiş üç illik ömrünün əlli ilini musiqi sənətinə həsr etmiş müğənni, Əməkdar artist Süleyman Zeynalovdur. O, sənədlərdə qeyd olunduğu kimi, 1953-cü ildə deyil, 1952-cü ildə iyulun 20-də Bakıda dünyaya gəlib. Valideynləri pedaqoq olub. Atası da, anası da riyaziyyat müəllimi idi. Anası Yasamal rayonunda 161 sayılı orta məktəbdə direktor müavini, atası isə Məhəmmədəli kəndində məktəb direktoru işləyib. Atasını xatırlamır. O, səkkiz aylıq olan da atası cavan yaşında dünyasını dəyişib. Anası isə səksən səkkiz il ömür sürüb.

Süleyman Zeynalov musiqini çox sevən bir ailədə böyüdüyünü deyir: "Atam öslən novxanlı idi. Sovet İttifaqı Qəhrəmanı, əfsanəvi partizan Mehdi Hüseynzadə atamın bibisi oğlu olub. O da, dayım Hüseynağa İbrahimov da Böyük Vətən müharibəsində həlak olublar. Mehdi Hüseynzadənin rəssamlıq bacarığı olub. Atamın bibisi novəsi Aqşin Əlizadə tanınmış bəstəkar, Xalq artisti idi. Yəni bizim nəsilə incəsənətə hər zaman yüksək maraq, sonsuz sevgi olub. Valideynlərim riyaziyyatçı olsalar da, musiqinin, incəsənətin vurğunu idilər. Bacılarım pianoda çalırıdılar".

Ürəkdən gələn səs

O, ailənin sonbəşik övlədidir. Dörd uşaq - iki bacı, iki qardaş olublar. Kəndərlə deyir: "İndi ikimiz - böyük bacım və mən qalmışam. Qardaşım-la bacım dünyadan köçüblər".

Orta təhsilini Yasamal rayonunda yerləşən Cəfər Cəbbarlı adına 161 sayılı məktəbdə alıb. Məktəb yoldaşları, müəllimləri onun gözəl səsi olduğunu biliblər. Süleyman Zeynalov orta məktəbdə oxuyanda dərmlərə gedib. Həmsöhbətimiz o illərdən söz açır: "Kiçik yaşlarından başlayaraq musiqi mənim yol yoldaşım, qəlb sirdaşım oldu. Orta məktəbdə oxuyanda tez-tez Əbilov adına kluba gedirdim. Üçüncü sinifdən on birinci sinifdəki görkəmli bəstəkar, Əməkdar incəsənət xadimi Əfsər Cavanşirovun rəhbərlik etdiyi Azərbaycan Televiziyaşının "Bənövşə" uşaq xorunun solisti olmuşam. 17-18 yaşlarında idim. Bir gün dayanacaqda avtobus gözləyə-gözləyə öz-özümə zümzümə edirdim. Orada dayanan xanımlardan biri əlini çiyənimə qoyub adımlı soruşdu. Sonra vizit kartını oxuyanda yazıdı, orada yazılan ünvana gəlməyimi söylədi. Vizit kartında Asəf Zeynallı adına Musiqi Məktəbinin adı yazılmışdı. Səhəri gün məktəbə yollandım. Həmin xanımı axtardım. Bir otağı nişan verdilər. İçəri girəndə onu royal arxasında oturan gördüm. Adı Pərixanım, soyadı Behbudova idi. Onun vokal müəllimi olduğunu da o gün öyrəndim. Pərixanım müəllim məni dinlədi. Bu təsadüf, demək olar ki, həyatımı dəyişdi. Sənədlərimi Asəf Zeynallı adına Musiqi Məktəbinə verdim və qəbul olundum".

O zaman istedadlı gənəcdən köməyini əsirgəməyən Pərixanım Behbudovaya rast gəlməsini Süleyman Zeynalov bu gün həyatının ən xoş xatirələrindən biri kimi yada salır. Asəf Zeynallı adına Musiqi Məktəbində vokal müəllimi də Pərixanım Behbudova olub. Ondan musiqi sənətinin incəliklərini öyrənib.

Süleyman Zeynalov deyir: "Asəf Zeynallı adına Musiqi Məktəbinin Vokal şöbəsinə bitirdim. İki il hərti xidmətdə oldum. Sonra təhsilimi Mirzəağa Əliyev adına Azərbaycan Dövlət İncəsənət İnstitutunda (indiki Azərbaycan Dövlət Mədəniyyət və İncəsənət Universiteti) davam etdirdim".

Süleyman Zeynalov 1974-cü ildə Heydər Əliyev adına Sarayda Mədəniyyət Nazirliyi tərəfindən keçirilən "İstedadları axtarıq" müsabiqəsinin qalibi olub və Mədəniyyət Nazirliyinin diplomuna layiq görüldü.

O, 1974-cü ildə professional səhnəyə qədəm qoyub. Sənət yolu ilk addımlarından uğurlarla zəngin olub. 1977-ci ildən Azərbaycan Dövlət Filarmoniyasının xor kapellasının solisti olub. Müğənni daha sonra Azərbaycan Dövlət Konsert Birliyinin solisti kimi fəaliyyət göstərib. O, dövrün məşhur sənətkarları ilə uzun müddət bir yerdə çalışıb, eyni səhnəyə çıxıb. Süleyman Zeynalov deyir: "1978-ci ildən başlayaraq, iyrim iki il Azərbaycan Dövlət Qastrol Konsert Birliyinin solisti olmuşam. Böyük sənətkarla işləmişəm. Şövkət Ələkbərova, Sara Qədimova, Gülağa Məmmədov, Əbüləfz Əliyev, Elmira Rəhimova, Nətvən Şeyxova, İslam Rzaev, Arif Babayev, Tükəzban İsmayilova, Mirzə Babayev və daha neçə-neçə böyük sənətkarla səh-

nəyə çıxmışam. Görkəmli sənətkarlardan həmişə öz sənətim barədə xoş sözlər eşitməşəm, onların xeyir-dualarını almışam. 1990-cı ildə "Bakı" qəzetində mənim haqqında "Ürəkdən gələn səs" adlı böyük məqalə dərc olundu. Həmin məqalədə mənim sənətim haqqında Xalq artisti Tofiq Quliyev belə yazmışdı: "Şövkət Ələkbərova, Gülağa Məmmədov sənəti heç vaxt ölməyəcək və əbədi yaşayacaq, çünki bu sənətin gənc və istedadlı Süleyman Zeynalov kimi davamçıları var". Bu, mənim ifaçılıq sənətimə verilən böyük qiymət idi".

Süleyman Zeynalov "Tərənə" gənclik ansamblının da solisti olub. O, Əməkdar incəsənət xadimi Gülarə Əliyevanın rəhbərlik etdiyi, dövrünün çox sevilən, məşhur olan "Dan ulduzu" instrumental ansamblının solisti olub.

Əlli il sənətə sədaqətlə...

Müğənni görkəmli sənətkar Gülarə Əliyevanın rəhbərlik etdiyi "Dan ulduzu" instrumental ansamblının və Səid Rüstəmov adına Xalq Çalğı Alətləri Ansamblının solisti olduğu vaxtları da minnətdarlıq hissləri ilə xatırlayır: "Azərbaycan Dövlət Televiziyaşının kollektivi olan bu ansamblarla dövlət tədbirlərində iştirak etmişəm. Mən dövlət televiziyaşının yitiməsiyəm. Mənim ifamda 50-dən çox mahnı televiziyanın "Qızıl fond"unda saxlanılır. İki dram tamaşasında - Mirzə İbrahimovun "Kəndçi qızı" əsərinin tamaşasında Xalq artisti Sevdə İbrahimovanın, İlyas Əfəndiyevin "Büllür sarayda" tamaşasında Oqtay Kaziminin bəstəsi olan mahnılar mənim ifamda səslənib. Xalq artisti Şəfiqə Axundovanın "Gəlin qayası" operasında balaca çoban, rejissor Ceyhun Mirzəyevin ekranlaşdırdığı "Fər-yad" filmində Şərl Aznavur rolunu oynamışam".

Süleyman Zeynalov deyir ki, müğənnilik heç vaxt onun üçün təkəz sevdili sənət olmayıb, həm də vətənə xidməti olub.

Birinci Qarabağ müharibəsi illərində o da bir sənətkar kimi könüllü olaraq döyüşlərdə iştirak edən yurddaşlarının yanında olub. Süleyman Zeynalov həmin illəri yada salır: "Birinci Qarabağ müharibəsində demək olar ki, cəbhənin bütün istiqamətlərində olmuşam. Sənət yoldaşlarımla bərabər döyüşçülərimizi ruhlandırmaq üçün müharibənin qızğın vaxtlarında səngərlərdə, hərbi hissələrdə konsertlər vermişik. Vətən haqqında oxuduğum mahnılar gənclərə vətənpərvorlik hissi aşılayır. Mən Prezident İlham Əliyevin apardığı düzgün, uzaqgörən daxili və xarici siyasəti həmişə dəstəkləmişəm. 2001-ci ildən Yeni Azərbaycan Partiyasının üzvüyəm".

Süleyman Zeynalov Oqtay Kaziminin "Səninlə olsam", Cahangir Cahangirovun "Füzuli kantatası", Əfsər Cavanşirovun "İlk görüşlər", Tofiq Quliyevin "Azərbaycana gəlsin", Şəfiqə Axundovanın "Bu torpağa borcluyam" və başqa ölməz mahnıların ən gözəl ifaçılarından biri olub.

Süleyman Zeynalov Azərbaycan mədəniyyətinin və musiqisinin inkişafında göstərdiyi xidmətlərə görə, Prezident İlham Əliyevin sərəncamı ilə Əməkdar artist fəxri adına layiq görüldü.

Həyat onu çox sınaqlara çəkib. Ömrü-gün yoldaşı ağır xəstəlikdən cavan yaşında vəfat edib. Süleyman Zeynalov kədərlə danışır: "İkinci dəfə ailə qurmadım. İki övladımı - oğlumu və qızımı özüm tək boya-başa çatdırdım. Onları və tənə layiq, ağıllı, kamallı, tərtibli övladları kimi böyütdüm. Qızım müəllimdir. Oğlum İdman Akademiyasını bitirib. Hazırda ürk xəstəliyindən müalicə aldığı üçün işləmir".

Özünün səhhətində də problemlər var. Süleyman Zeynalov deyir: "Mən gəncliyimi, sağlamlığı Azərbaycan mədəniyyətinin inkişafına qurban verməmişəm. Səhhətimə heç diqqət yermirdim. İndi həmin yorğunluqlar yavaş-yavaş üzə çıxır. Ayaqlarımda xəstəlik yaranıb. Hazırda təqaüddəyəm. Efrilərə çıxırdım. Altı aydır səhhətimlə əlaqədar olaraq çıxmıram. Yaşlı sənətkarlardan biri də mənəm... Yaradana minnətdaram ki, yaşayıram və bu ömrü mənə verir".

Zöhrə FƏRƏCOVA,
"Azərbaycan"

Azərbaycan və BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı arasında əməkdaşlıq müzakirə edilib

Azərbaycan Respublikasının mədəniyyət naziri Adil Kərimli ilə BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının (UNAOC) ali nümayəndəsi Migel Anxel Moratinos arasında ikitərəfli görüş keçirilib. Bu barədə Mədəniyyət Nazirliyindən məlumat verilib.

Bildirilib ki, görüş zamanı Azərbaycan ilə BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansı arasında mövcud əməkdaşlıq münasibətləri və bu əməkdaşlığın gələcək inkişaf istiqamətləri ətrafında fikir mübadiləsi aparılıb. Növbəti il Bakı şəhərində UNAOC-un tərəfdaşlığı ilə keçirilməsi planlaşdırılan VII Ümumdünya Mədəniyyətə Rəhbərlik Dialoq Forumunun təşkilatçıları müzakirə olunub. Eyni zamanda BMT-nin Sivilizasiyalar Alyansının XII Qlobal Forumunun 2027-ci ildə Azərbaycanda keçirilməsi təşəbbüsünün

UNAOC Dostlar Qrupu ilə birgə müzakirə edilməsi barədə razılıq əldə edilib.

Tərəflər "Bakı Prosesi" çərçivəsində formalaşmış tərəfdaşlığın beynəlxalq mədəniyyətlər arasında dialoqun təşviqində mühüm rol oynadığını vurğulayıblar. Müzakirələr zamanı Azərbaycanın UNAOC-la birgə həyata keçirdiyi təşəbbüslər, o cümlədən əvvəlki illərdə təşkil olunmuş beynəlxalq forumlar, cari dövrdə keçirilən tədbirlər və növbəti mərhələdə planlaşdırılan forumlar barədə fikir mübadiləsi aparılıb. Bu platformaların multikultural dəyərlərinin təşviqi, dini və mədəni dözümlüliyin möhkəmləndirilməsi baxımından əhəmiyyəti xüsusi qeyd edilib.

Görüşdə həmçinin qlobal çağırışlar fonunda mədəni diplomatiyanın rolu, beynəlxalq təşkilatlarla əməkdaşlığın genişləndirilməsi və gələcəkdə birgə layihələrin həyata keçirilməsi imkanları müzakirə olunub.

Tərəflər Azərbaycan ilə UNAOC arasında əməkdaşlığın bundan sonra da qarşılıqlı hörmət və ortaq dəyərlər əsasında inkişaf etdirilməsinin vacibliyini ifadə ediblər.

Azərbaycan Əlcəzairdə keçirilən beynəlxalq sərgidə təmsil olunub

Əlcəzairdə Misirin bu ölkədəki səfirliyinin və orada akkreditə olunmuş səfirlerin xanımalarını bir araya gətirən Diplomatların Xanımlarının Assosiasiyasının (AFDA) təşkilatçılığı ilə beynəlxalq sərgi və dəfilə təşkil olunub.

Diasporla İş üzrə Dövlət Komitəsindən bildirilib ki, Bəhreyn, Küveyt, Ma-

layziya, Rusiya və bir sıra Afrika ölkələrinin nümayəndələrinin qatıldığı tədbirdə hər kəs öz musiqisini, bayrağını və milli geyimlərini təqdim edib.

Tədbirdə ölkəmizi Əlcəzairdə yaşayan soydaşımız Xumar Nəbiyeva və Diaspor Gənclərinin IV Yay Düşərgəsinin iştirakçısı Şəms Nəbiyeva təmsil ediblər.

Məcburi audit subyektləri rəhbərlərinin nəzərinə!

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası nəzərinizə çatdırır ki, qanunvericiliyin və müvafiq nizamnamə tələblərinə uyğun olaraq aşağıda göstərilən məcburi audit subyektləri hər il maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünü yoxlatdırmaq üçün müstəqil (kənar) auditor cəlb etməlidirlər:

Sıra Nəsi	Məcburi audit subyektləri	Məcburi auditdən keçmənin qanunvericilikdə təsbiti və əsası
1.	İctimai əhəmiyyətli qurumlar	"Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2004-cü il 29 iyun tarixli 716-IIQ sayılı Qanununun 12-ci maddəsi
2.	Məhdud məsuliyyətli cəmiyyətlər	Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 28 dekabr tarixli 779-IQ sayılı Qanununun 91.4-cü maddəsi
3.	Səhmdar cəmiyyətləri	Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 28 dekabr tarixli 779-IQ sayılı Qanununun 107.6-cı maddəsi
4.	Banklar və digər kredit təşkilatları	"Banklar haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2004-cü il 16 yanvar tarixli 590-IIQ sayılı Qanununun 8, 9, 44, 45, 46-cı və s. maddələri
5.	Sığorta təşkilatları və cəmiyyətləri	"Sığorta fəaliyyəti haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2007-ci il 25 dekabr tarixli 519-IIIQ sayılı Qanununun 74-cü maddəsi
6.	İnvestisiya fondları	"İnvestisiya fondları haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2010-cu il 22 oktyabr tarixli 1101-IIIQ sayılı Qanununun 26-cı və 48-ci maddələri
7.	Maliyyə-sənaye qrupları	"Maliyyə-sənaye qrupları haqqında" Azərbaycan Respublikasının 1996-cı il 23 aprel tarixli 69-IQ sayılı Qanununun 16-cı və 17-ci maddələri
8.	Birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş və icmal) hesabatlar təqdim edən hüquqi şəxslər (holdinqlər)	"Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2004-cü il 29 iyun tarixli 716-IIQ sayılı Qanununun 12.3-cü maddəsi
9.	Dövlət zəmanəti ilə kredit alan və ya dövlət borcunun xərclənməsi ilə bağlı layihələrdə iştirak edən, həmçinin büdcədən subsidiya, subvensiya, qrant və ya müəyyən səlahiyyətlərin yerinə yetirilməsi ilə bağlı büdcə vəsaiti ayrılan kommersiya təşkilatları	"Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2004-cü il 29 iyun tarixli 716-IIQ sayılı Qanununun 12.2-ci maddəsi
10.	Publik hüquqi şəxslər	"Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2004-cü il 29 iyun tarixli 716-IIQ sayılı Qanununun 12-ci maddəsi və Azərbaycan Respublikası Prezidentinin 2018-ci il 06 iyul tarixli 173 nömrəli fərmanı ilə təsdiq edilmiş Publik hüquqi şəxslərin Nümunəvi Nizamnaməsinin 7.4-cü maddəsi
11.	Siyasi partiyalar	"Mühasibat uçotu haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2004-cü il 29 iyun tarixli 716-IIQ sayılı Qanununun 14.6-cı maddəsi
12.	Kənd təsərrüfatı kooperativləri	"Kənd təsərrüfatı kooperativləri haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2016-cı il 14 iyun tarixli 270-VQ sayılı Qanununun 5.4-cü maddəsi
13.	Bələdiyyələr	"Bələdiyyələrin maliyyəsinin əsasları haqqında" Azərbaycan Respublikasının 1999-cu il 7 dekabr tarixli 772-IQ sayılı Qanununun 13-cü maddəsi
14.	İnvestisiya şirkətləri, fond birjalrı, kliring təşkilatları və investisiya fondları	"Qiymətli kağızlar bazarı haqqında" Azərbaycan Respublikasının 2015-ci il 15 may tarixli 1284-IVQ sayılı Qanununun 61-ci maddəsi
15.	Nizamnamələrində (Əsasnamələrində) auditdən keçmələri tələb olunan qurumlar	Azərbaycan Respublikası Prezidentinin müvafiq fərman, sərəncamları və digər sənədlər

İzahedici qeydlər:

- Qanunvericiliyin tələblərinə görə öz maliyyə hesabatlarını dərc etdirməli olan iqtisadi subyektlər, qanunvericilik aktları ilə birləşitilmiş nəzərdə tutulmuş hallarda və nizamnamələrində (əsasnamələrində) auditdən keçmələri tələb olunan qurumlarda həyata keçirilməli olan, habelə Səlahiyyətli Dövlət Orqanları tərəfindən aparılan audit məcburi, digər hallarda isə könüllüdür.
- Yuxarıdakı siyahıda qeyd olunan məcburi audit subyektlərindən başqa digər iqtisadi subyektlər də öz təşəbbüsləri ilə maliyyə hesabatlarının düzgünlüyünü təsdiq etdirmək və digər auditor xidmətlərindən istifadə etmək üçün könüllü olaraq müstəqil (kənar) auditor cəlb edə bilər.
- Auditə aparılan iqtisadi subyektin şəxsi əmlak mənafeyi, onun iqtisadi subyektinin rəhbərliyindən hər hansı şəxsə birbaşa qohumluq əlaqəsi, iqtisadi subyektin təsisçisi, mülkiyyətçisi və ya səhmdarı olduqda, həmin iqtisadi subyektdə bundan əvvəl öz peşə fəaliyyəti ilə bağlı xidmətlər göstərdikdə, auditorlara həmin iqtisadi subyektlərdə audit aparmaq qadağandır.
- Yeni dövrün çağırışları nəzərə alınmaqla dayanıqlı inkişaf məqsədlərinə nail olmaq və yaşıllıq iqtisadiyyatının inkişafı naminə aparılan ölkə iqtisadiyyatının inkişafının müasir mərhələsində müstəqil (kənar) audit maliyyə şəffaflığının əsas təminatçısı kimi, maliyyə vəsaitlərindən səmərəli və təyinatı üzrə xərclənməsində, maliyyə və vergi intizamının möhkəmləndirilməsində, korrupsiyaya və cinayət yolu ilə əldə olunmuş əmlakın ləqəlləşdirilməsinə və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizədə mühüm rolə malik olmaqla yanaşı, auditorlar tərəfindən təqdim olunan auditor hesabatının (auditor rəyinin) iqtisadi subyektlərin maliyyə fəaliyyətində yol verilən nöqsan və çatışmazlıqların vaxtında aşkar edilməsində və aradan qaldırılmasında çox böyük əhəmiyyəti vardır;
- Azərbaycan Respublikası Nazirlər Kabinetinin 2025-ci il 11 sentyabr tarixli 262 nömrəli Qərarı ilə təsdiq edilmiş "e-mühasibat" informasiya sistemi haqqında Əsasnamənin 3-cü "Sistemin altisistemləri" bölməsinə uyğun olaraq məcburi audit subyektləri tərəfindən aşağıdakılar təmin edilməlidir:
 - 3.2.1. kommersiya təşkilatlarının maliyyə hesabatları altisistemi vasitəsilə "Mühasibat uçotu haqqında" Qanunun 12.2-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş kommersiya təşkilatları tərəfindən illik maliyyə hesabatlarının və birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarının qanunla müəyyən edilmiş hallarda auditor rəyi ilə birlikdə, habelə həmin Qanunun 12.3-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş kommersiya təşkilatları tərəfindən illik maliyyə hesabatlarının və birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarının auditor rəyi ilə birlikdə dərc edilməsi barədə məlumatların, məcburi audit subyektləri tərəfindən isə maliyyə hesabatlarının məcburi auditini keçirməsi barədə auditor rəyinin elektron qaydada göndərilməsi.
 - 3.2.2. publik hüquqi şəxslərin maliyyə hesabatları altisistemi vasitəsilə "Mühasibat uçotu haqqında" Qanunun 12-1.8-ci maddəsində nəzərdə tutulmuş publik hüquqi şəxslər tərəfindən illik maliyyə hesabatlarının və birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarının (auditor rəyi ilə birlikdə), habelə həmin Qanunun 12-1.9-cü maddəsində nəzərdə tutulmuş publik hüquqi şəxslər tərəfindən (Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı istisna olmaqla) illik maliyyə hesabatlarının və birləşdirilmiş (konsolidə edilmiş) maliyyə hesabatlarının auditor rəyi ilə birlikdə dərc edilməsi barədə məlumatların elektron qaydada göndərilməsi.

Hörmətli təsərrüfat subyektlərinin rəhbərləri!

- İqtisadi subyektlər auditor seçiminə müstəqildirlər. Auditor təşkilatları və sərbəst auditorlar barədə məlumatları Azərbaycan Respublikası Auditorlar Palatasının internet sahifəsindən əldə edə bilərsiniz:
- <https://audit.gov.az/Az/page/5> (auditor təşkilatları)
- <https://audit.gov.az/Az/page/6> (sərbəst auditorlar)
- Auditorlar Palatası bu istiqamətdə Sizin hər bir sorğunuzu cavablandırmağa və zəruri dəstək göstərməyə hazırdır. (Əlaqə telefonları: (012) 564-83-66 ; (012) 498-28-55 (dax.:109) (050-612-04-73; E-mail: auditinteshkili@audit.gov.az - Vasif Cavadov).

Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası

«AZƏRBAYCAN»
qəzetinin reklam xidməti
539-49-20

Qəzetin daim yenilənən
rəsmi internet ünvanı:
www.azerbaijan-news.az

OXUCULARIN VƏ MƏTBUAT YAYIMI TƏŞKİLATLARININ NƏZƏRİNƏ!

“AZƏRBAYCAN” qəzetinə
abunə yazılışı davam edir!

Abunə respublikanın bütün poçt şöbələri tərəfindən aparılır.
Eyni zamanda aşağıda göstərilən mətbuat yayımı
qurumlarına müraciət edə bilərsiniz:

“Azərpoçt” MMC	(012) 598-49-55, (051) 225-02-13
“Azərmətbuat yayımı” ASC	(012) 441-19-91, (050) 322-33-17
“Qaya” firması	(012) 566-77-80, (050) 214-40-53
“Region Press” MMC	(055) 316-79-01, (050) 316-79-01
“Səma-M” MMC	(012) 594-09-59
“Ziya” LTD	(012) 497-76-96, (050) 306-77-22
“Pressinform” MMC	(012) 598-49-52, (070) 340-01-00
“City press” MMC	(055) 819-09-26

1 illik - 156 (yüz əlli altı) manat
6 aylıq - 78 (yetmiş səkkiz) manat
3 aylıq - 39 (otuz doqquz) manat
1 aylıq - 13 (on üç) manat

Hörmətli oxucular!

Abunə ilə bağlı hər hansı bir problemlə üzləşsəniz,
redaksiyaya (Tel.: (012) 539-59-33) zəng vura bilərsiniz.

Azercell abunəçilərinin nəzərinə!

“Azercell Telekom” MMC tərəfindən göstərilən xidmətlərin keyfiyyətinin daha da artırılması məqsədilə aparılacaq təkmilləşdirmə işləri ilə əlaqədar 18.12.2025-ci il tarixi gecə saatları ərzində bəzi xidmətlərin istifadəsində müvəqqəti çətinliklərin yaranması mümkündür. Təkmilləşdirmə işləri yekunlaşdıqdan sonra xidmətlərdən tam normal əsaslarla istifadə edilməsi imkanı təmin ediləcəkdir.

IDEA Sabirabad və Cəlilabad rayonlarında kütləvi ağacəkmə aksiyaları təşkil edib

Heydər Əliyev Fondunun vitse-prezidenti, IDEA İctimai Birliyinin təsisçisi və rəhbəri Leyla Əliyevanın təşəbbüsü ilə həyata keçirilən "Yaşıl marafon" kütləvi ağacəkmə kampaniyası çərçivəsində növbəti ağacəkmə aksiyaları Sabirabad və Cəlilabad rayonlarında təşkil edilib.

IDEA İctimai Birliyindən 1250 ədəd sər, Şorq çinarı və meliya ağacı əkilib. Həmçinin Cəlilabad rayonunun Kazımabad kəndində keçirilən aksiya zamanı 600-dən

çox sər ağacı əkilib. Qeyd edək ki, IDEA İctimai Birliyi və Ekologiya və Təbii Sərvətlər Nazirliyinin birgə təşkilatçılığı ilə həyata keçirilən "Ümumrespublika yaşıllaşdırma marafonu"nun ("Yaşıl marafon") əsas məqsədi yaşıllıq sahələrinin artırılması, ağacəkmə əməliyyatının təşviqi, ətraf mühitin mühafizəsinə, ölkə-

mizin flora biomüxtəlifliyinin zənginləşdirilməsinə və yaşıllıqların qorunması ilə bağlı maarifləndirməyə töhfə verməkdir.

"Yaşıl marafon" çərçivəsində 2025-ci ilin payız və 2026-cı ilin yaz əkin mövsümləri ərzində ölkə üzrə 2 milyona yaxın ağacın əkilməsi nəzərdə tutulur.

ALLAH RƏHMƏT ELƏSİN!

Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurasının katibi Rəşad Usubov və katibin Xidmətinin əməkdaşları **VAHİD AXUNDOVUN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Təhlükəsizlik Şurasının katibi Rəşad Usubov Zakir Qaralova qardaşı **TAHİR QARALOVUN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Milli Məclisinin İqtisadi siyasət, sənaye və sahibkarlıq komitəsinin sədri Azər Əmiraslanov və komitənin üzvləri - Azər Badamov, Əli Məsimli, Heydər Əsədov, Tahir Mirkişili, Məşhur Məmmədov, Aydın Hüseynov, Vüqar Bayramov, Əlibala Məhərrəmzadə, Rövşən Muradov, Müşfiq Cəfərov, Ziyad Səmədzadə, Zaur Şükürov **VAHİD CÜMŞÜD OĞLU AXUNDOVUN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Baba Rzaev və "Azərnerji" ASC-nin kollektivi Zakir Qaralova qardaşı

TAHİR QARALOVUN vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

"Azərnerji" ASC-nin rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikasının Əməkdar elm xadimi **VAHİD AXUNDOVUN** vəfatından kədərli xəbərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Rəqəmsal İnkişaf və Nəqliyyat Nazirliyinin rəhbərliyi və kollektivi Əməkdar elm xadimi

VAHİD AXUNDOVUN vəfatından kədərli xəbərini bildirir, mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Mərkəzi Bankının rəhbərliyi və kollektivi Azərbaycan Respublikasının Əməkdar elm xadimi və Əməkdar dövlət qulluqçusu

VAHİD AXUNDOVUN vəfatından kədərli xəbərini bildirir və mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikasının İnsan hüquqları üzrə müvəkkili (ombudsman) Səbinə Əliyeva Aparatın əməkdaşı Əlizamin Xamedova əzizi

İSA XAMEDOVUN vəfatından kədərli xəbərini bildirir və dərin hüznə başsağlığı verir.

Azərbaycan Respublikası Əqli Mülkiyyət Agentliyinin rəhbərliyi və kollektivi Əməkdar dövlət qulluqçusu və Əməkdar elm xadimi

VAHİD AXUNDOVUN vəfatından kədərli xəbərini bildirir, mərhumun ailəsinə dərin hüznə başsağlığı verir.

BAŞ REDAKTOR

Bəxtiyar
SADIQOV

Əlaqə telefonları:

Qəbul otağı	- 539-68-71,	Beynəlxalq həyat, idman və
Baş redaktor müavini	- 538-86-86, 539-72-39	informasiya şöbəsi
Məsul katib	- 539-43-23,	Humanitar siyasət şöbəsi
Məsul katib müavini	- 539-44-91,	İctimai əlaqələr şöbəsi
Parlament və siyasət şöbəsi	- 539-84-41, 539-21-00,	Komputer mərkəzi
İqtisadiyyat şöbəsi	- 538-42-32, 538-35-55,	Mühasibatlıq

AZ 1073, Bakı şəhəri,
Mətbuat prospekti,
529-cu məhəllə,
“Azərbaycan” nəşriyyatı,
IV mərtəbə

az.reklam@mail.ru

www.azerbaijan-news.az

Qeydiyyat № 1

“Azərbaycan” qəzetinin
komputer mərkəzində
yığılıb sahifələnmiş,
“Azərbaycan Nəşriyyatı” MMC-nin
mətbəəsində çap edilmişdir

Qəzetə dərc üçün
göndərilən materiallar
Azərbaycan dövlətinin
məvqeyinə uyğun
olmalıdır

Gündəlik rəsmi dövlət qəzeti

Tiraj **4120**
Sifariş **2538**

Qiyməti 60 qəpik